

Školský vzdelávací program

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 1 – primárne vzdelávanie Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie
Názov ŠkVP	Inovovaný Školský vzdelávací program
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie
Dĺžka štúdia	4 roky 5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia	4. septembra 2017
Platnosť dokumentu	31. augusta 2018
Miesto vydania	Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči, Školská 341/28, 962 33 Budča

Budča 4. septembra 2017

Mgr. Silvia Pintérová
poverená riadením školy

Telefónne číslo : 045/5391223
Fax : 045/5391223
E -mail : zsbudca@centrum.sk
Web stránka : www.zsbudca.edu.sk

OBSAH

I. Identifikačné údaje

Základné údaje o štúdiu

II. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy
2. Charakteristika žiakov
3. Personálne zabezpečenie školy
4. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy
5. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie
6. Škola ako životný priestor
7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
8. Spolupráca
9. Dlhodobé projekty

III. ŠKD

1. Ciele a poslanie
2. Činnosť ŠKD

IV. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Analýza aktuálneho stavu
2. Vízia školy
3. Pedagogický princíp školy
4. Stupeň vzdelania
5. Profil absolventa a osvojené kľúčové kompetencie
6. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami

V. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

VI. Kontinuálne vzdelávanie

VII. Učebné plány

Dodatok č. 1 Čitateľská gramotnosť

Dodatok č. 2 Finančná gramotnosť

I. Identifikačné údaje

Názov ŠkVP: pre 1. stupeň základnej školy
pre 2. stupeň základnej školy

Stupeň vzdelania : ISCED 1 – primárne vzdelávanie
ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie

Dĺžka štúdia : 4 roky
5 rokov

Vyučovací jazyk : slovenský

Druh školy : štátna

Predkladateľ

Názov školy : Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči

Adresa : Školská 341/28, 962 33 Budča

IČO : 37888641

Riaditeľka školy : Mgr. Silvia Pintérová – poverená riadením školy

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP : Mgr. Silvia Pintérová – poverená riadením školy

Ďalšie kontakty : PhDr. Zuzana Podhradská - zástupkyňa riaditeľky školy

Telefónne číslo : 045/5391223

Fax : 045/5391223

E -mail : zsbudca @centrum.sk

web stránka : www.zsbudca.edu.sk

Zriadovateľ : Obec Budča

Adresa : Lhenická 33, 96233 Budča

Telefónne číslo : 045/5391231

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	04. 09. 2017	Zmena vo vedení školy Namiesto Mgr. Viery Barochovskej bola od 01.09.2017 riadením školy poverená Mgr. Silvia Pintérová

Základné údaje o štúdiu

ISCED 1 – primárne vzdelávanie (1.-4.ročník základnej školy)

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma štúdia:	denná
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	predprimárne vzdelávanie nultého stupňa - vzdelávanie prebiehajúce v materských školách
Spôsob ukončenia štúdia:	(1.- 4. ročník) - 1.stupeň základnej školy
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou
Poskytnutý stupeň vzdelania:	primárne
Možnosti ďalšieho štúdia:	na nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie (5.-9.ročník základnej školy)

Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma štúdia:	denná
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	primárne vzdelávanie na 1.stupni základnej školy
Spôsob ukončenia štúdia:	(5.-9.ročník)- 2.stupeň základnej školy
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou
Poskytnutý stupeň vzdelania:	nižšie stredné
Možnosti ďalšieho štúdia:	pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom sekundárnom stupni(všeobecnovzdelávacej alebo odbornej škole), v priebehu ktorého ukončuje povinné základné vzdelávanie (povinnú školskú dochádzku). Dosiahnutie tohto stupňa vzdelania je pre všetkých žiakov nevyhnutnou podmienkou pokračovania

II. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola Adely Ostrolúckej v Budči je plnoorganizovaná základná škola s právnou subjektivitou. Bola postavená v roku 1964 pre potreby vzdelávania detí z okolitých dedín. Budova školy sa nachádza v pokojnom prostredí uprostred obce Budča.

Hlavnú časť tvorí budova v ktorej sú triedy II. stupňa, zborovňa a kabinety. Okrem štandardných tried vyučovanie prebieha aj v odborných učebniach chémie a fyziky, multimediálnej, dvoch počítačových učebniach, jazykovom laboratóriu. Manuálne sa žiaci zdokonaľujú v školských dielnach, skleníku a na políčku, ktoré je súčasťou areálu školy.

Pavilón pre žiakov I. stupňa bol postavený neskôr a spolu s telocvičnou tvorí komplex budov v ktorých je zabezpečovaný výchovno-vzdelávací proces. Učebne sú dostatočne vybavené modernou didaktickou technikou. Vo vonkajšom areáli sa nachádza multifunkčné ihrisko, ktoré môže po vyučovaní využívať široká verejnosť. Osobitnou súčasťou je aj budova školskej jedálne. Súčasťou školy je školský klub detí, zabezpečuje výchovnú činnosť a aktivity mimo vyučovania.

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci z obcí: Budča, Turová, Trnie, Železná Breznica, Ostrá Lúka, Bacúrov, Dubové, Hronská Breznica.

Škola je zameraná na vyučovanie cudzích jazykov od 1.ročníka. V školskom roku 2017/2018 sa začína s vyučovaním španielskeho jazyka. Každoročne sa otvárajú krúžky podľa požiadaviek žiakov a ich rodičov. Škola je ľahko dopravne dostupná a žiakov dovážajú autobusy priamo pred školu. V blízkosti základnej školy sa nachádza materská škola. Škola prenájíma priestory telocvične futbalovým klubom aj fyzickým osobám na rôzne športové vyžitie.

V škole sú zriadené aj tri špeciálne triedy pre žiakov s ľahšími formami mentálneho postihnutia. Žiaci so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami majú vypracované individuálne výchovno - vzdelávacie programy, realizuje sa individuálne začlenenie žiakov, sú hodnotení podľa metodických pokynov pre hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V škole pracujú dvaja asistenti učiteľa. Škola spolupracuje s CPPPpP, ČŠPP, ÚPSVaR vo Zvolene, ďalšími inštitúciami a s rodičmi žiakov.

3. Personálne zabezpečenie školy

Škola zamestnáva plne kvalifikovaných pedagogických zamestnancov s pedagogickou i odbornou spôsobilosťou pre 1.stupeň ZŠ, pre 2.stupeň ZŠ a školský klub detí, ale niektoré predmety na 2.stupni sú vyučované aj neodborne.

Vedúci pedagogickí zamestnanci vytvárajú svojimi manažérskymi schopnosťami predpoklady pre kvalitne fungujúci kolektív s klímou náročnej profesionality a s podporujúcim pracovným prostredím, vytvárajú podmienky pre svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu vzhľadom na ich osobný záujem a potreby školy.

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

Vedúci pedagogickí zamestnanci sú: riaditeľka školy, zástupkyňa riaditeľky školy. V kariérovej pozícii špecialista sú zaradení: triedni učitelia, výchovný poradca, vedúci MZ, PK, koordinátori: prevencie, výchovy k manželstvu a rodičovstvu, informatizácie, environmentálnej výchovy, výchovy k ľudským právam.

Pedagogickí zamestnanci pracujú v kategórii učiteľ a učiteľ v špeciálnych triedach. Podkategóriách učiteľ pre primárne vzdelávanie, učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie. Sú zaradení do kariérových stupňov: začínajúci PZ (1), samostatný PZ (11), s I. atestáciou (7), s II. atestáciou (2).

Silnou stránkou školy je profesionálny pedagogický zbor. Kolektív je dlhodobou stabilný a prevládajú v ňom dobré pracovné vzťahy. V škole pôsobia skúsení pedagógovia s dlhoročnou praxou. Kolektív stabilne tvorí 16 učiteľov, 2 špeciálni pedagógovia, 2 asistenti učiteľa, 1 vychovávateľka v ŠKD. Vyučujúci sú kreatívni, ochotne prijímajú nové výzvy a neustále si dopĺňajú svoje vedomosti zapájaním sa do projektov a ďalšieho vzdelávania. Plán kontinuálneho vzdelávania pre pedagogických zamestnancov vychádza z potrieb školy.

Ďalšia vzdelávacia a metodická činnosť je zabezpečená prostredníctvom činnosti predmetových komisií a metodických združení.

Školský vzdelávací systém je ďalej zameraný na :

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Udržiavanie a zvyšovanie kompetencie (spôsobilosť efektívne vychovávať a vzdelávať) pedagogických zamestnancov.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovších poznatkov (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda metodického združenia, predseda predmetovej komisie.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému - pedagogický výskum, tvorbu ŠkVP, tvorbu štandardov, tvorbu pedagogickej dokumentácie.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na prácu s modernými technológiami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami.
- Príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej kvalifikačnej skúšky.

4. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Nutnou podmienkou pre uskutočňovanie školského vzdelávacieho programu je primerané materiálno-technické a priestorové vybavenie školy.

Škola má zriadených 16 kmeňových učební, ktoré využívajú žiaci 1. a 2. stupňa, žiaci špeciálnych tried, žiaci počas krúžkovej činnosti a pobytu v školskom klube detí, ktorý má samostatnú triedu. Triedy sú vybavené novým nábytkom, lavicami, interaktívnymi tabuľami. Taktiež priestory chodieb sú zariadené novými skrinkami a lavičkami. Okrem nich má vybudované odborné učebne :

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- **Učebne informatiky** sú vybavené 21 počítačmi so zapojením na internet, dataprojektormi a interaktívnymi tabuľami. Využívajú sa na povinné vyučovanie informatiky a informatickej výchovy, na vyučovanie iných predmetov, kde sa využíva internet alebo výukové programy, počas krúžkovej činnosti a voľnočasových aktivít v školskom klube detí. Sú prístupné aj pre vzdelávanie vlastných zamestnancov.
- **Učebňa technickej výchovy** je vybavená nábytkom pre prácu s drevom aj s kovem. Je potrebné doplniť náradie, ktoré bude v najbližšom období doplnené čo najlepšimi učebnými pomôckami pre výuku THD, SEE a PVC.
- **Kuchynka** je zmodernizovaná, vybavená novým nábytkom a modernými kuchynskými spotrebičmi. Využíva sa nielen na špeciálnu prípravu dievčat ale aj pri príprave jedál teplej alebo studenej kuchyne, na vyučovanie predmetov THD, PVC.
- **Telocvičňa** je využívaná počas riadneho vyučovania, počas krúžkovej činnosti a aktivít v školskom klube detí. Je zrekonštruovaná, sú vymenené okná a podlaha. Telocvičňu prenajíma škola futbalovým klubom z regiónu, fyzickým osobám za účelom športového využitia.
- **Športový areál** v minulom školskom roku sa zrealizovala výstavba multifunkčného ihriska. Po ukončení slúži tak pre žiakov ako aj širokú verejnosť. V zimných mesiacoch bude využívané za priaznivých podmienok ako prírodná ľadová plocha. Zrekonštruovať bude potrebné aj doskočisko sa rozbehovou dráhou. Škola vyžíva aj obecné ihrisko.

Iné priestory :

- **Kabinety** sú určené pre uloženie a uskladnenie učebných pomôcok, kabinetných zbierok, náradia a náčinia.
- **Kabinet telesnej výchovy** je určený pre prípravné práce učiteľov telesnej výchovy, na osobnú hygienu pedagogických zamestnancov.
- **Zborovne** slúžia pedagogickým zamestnancom pre prípravné práce, relaxáciu a uloženie pomôcok, obuvi a odevov.
- **Kancelárie** s náležitým zariadením a vybavením sú určené pre prácu riaditeľky školy, zástupcu, poradkyňu pre špeciálne triedy, výchovnú poradkyňu a administratívnych zamestnancov.
- **Archív** je samostatne zriadený na archivovanie a uloženie dokumentácie školy.
- **Šatňa** slúži žiakom na prezlečenie pred hodinou telesnej výchovy . Vo vedľajšej miestnosti sú sprchy s teplou vodou.
- **Priestory pre hygienu** sú určené zvlášť pre žiakov / chlapcov a dievčatá / a zvlášť pre personál / mužov a ženy /.

Škola priebežne dopĺňa kabinetné zbierky. Dopĺňa ich na základe požiadaviek vedúcich kabinetov. Je nevyhnutné vynakladať viac financií do moderných pomôcok, literatúry a didaktickej techniky.

V škole pracuje **školský klub detí**, ktorý využíva na svoju činnosť samostatnú miestnosť.

Súčasťou školy je **školská jedáleň** .Podávajú sa tu mäsité i bezmäsité jedlá. Školská kuchyňa prešla finančne náročnou renováciou. V školskej jedálni bola zrealizovaná montáž vzduchotechniky a kuchárskej pece. Jedálny lístok je zverejňovaný na prístupných miestach. Strava sa podáva v prípade záujmu aj počas voľných dní a prázdnin. Jedáleň poskytuje obedy okrem žiakov aj zamestnancom, bývalým zamestnancom a dôchodcom.

Škola na zlepšenie vybavenia svojich učební a kabinetných zbierok využíva výzvy na podávanie projektov.

5. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Formy organizácie výchovy a vzdelávania v rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania upravujú § 29, §30 a § 31 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole v znení neskorších predpisov.

Začiatok a koniec školského roka :

Školský rok sa začína 1. septembra a končí sa 31. augusta nasledujúceho kalendárneho roka.

Zápis detí do 1. ročníka :

Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole (ďalej len „zápis“). Do prvého ročníka základnej školy sa prijíma dieťa, ktoré dovŕšilo šiesty rok veku a dosiahlo školskú spôsobilosť / §60,ods. 3 zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov/.

Oslobodenie žiaka z vyučovania niektorého predmetu :

Na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka a odporúčenia praktického lekára pre deti a dorast a odborného lekára môže riaditeľ základnej školy zo zdravotných dôvodov alebo iných závažných dôvodov rozhodnúť o oslobodení alebo čiastočnom oslobodení žiaka od vyučovania niektorého predmetu, a to na celý školský rok alebo jeho časť / §31,ods. 4 zákona č.245 /2008 o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov/.

Prestup žiaka na inú školu :

V priebehu plnenia povinnej školskej dochádzky v základnej škole môže žiak základnej školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu prestúpiť do inej základnej školy / §31,ods. 1 zákona č.245 /2008 o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov/.

Plnenie povinnej školskej dochádzky v zahraničí:

Žiak, ktorý plní povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom v škole mimo územia SR alebo sa vzdeláva v škole zriadenej iným štátom na území SR, vykonáva komisionálne skúšky len v tom prípade, ak o to zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak požiada. V žiadosti zákonný zástupca žiaka alebo plnoletý žiak uvedie ročníky, za ktoré sa majú komisionálne skúšky vykonať. Do vykonania komisionálnej skúšky, žiak bude evidovaný spolu so žiakmi triedy, v ktorej bol zaradený v čase vydania rozhodnutia riaditeľa kmeňovej školy o povolení vzdelávania podľa citovaného ustanovenia. Podľa výsledkov komisionálnych skúšok riaditeľ školy zaradí žiaka do príslušného ročníka. Žiak, ktorý plní osobitný spôsob školskej dochádzky individuálnym vzdelávaním (nie v škole) v zahraničí, vykoná skúšky zo všetkých povinných vyučovacích predmetov učebného plánu príslušného ročníka kmeňovej školy.

Skončenie plnenia povinnej školskej dochádzky :

Žiak skončí plnenie povinnej školskej dochádzky, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania v školách podľa zákona alebo dňom 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16. rok veku / §22,ods. 1 zákona č.245 /2008 o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov /.

Organizácia vyučovania :

Vyučovanie spravidla prebieha v triedach, v odborných učebniach a telocvični v budove školy. Využíva sa aj športový areál.

Základnou organizačnou jednotkou je vyučovacia hodina. Niektoré predmety sa vyučujú v blokoch, v dvojhodinovkách. Základná škola organizuje: výlety, exkurzie, výmenné pobyty žiakov, výlety, pobyty žiakov v škole v prírode, základný plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik, účelové cvičenia, didaktické hry a ďalšie aktivity.

6. Škola ako životný priestor

Aby sa zamestnanci i žiaci cítili v škole čo najpríjemnejšie, dôraz sa kladie na upravené a esteticky riešené prostredie učební, chodieb. Triedy sú vybavené moderným nábytkom. O estetický vzhľad tried sa starajú triedni učitelia so svojimi žiakmi.

Na nástenkách majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť výtvarné práce žiakov, projektové práce z rôznych predmetov, informácie o aktivitách školy. Vo vestibule školy je umiestnená informačná tabuľa na ktorej informujeme o hodnotách školy, profilácii školy, zameraní ŠkVP. Je tu umiestnený erb školy a text školskej hymny. Vo vestibule sa buduje galéria úspešných žiakov školy a fotogaléria zo života školy. Niektoré nástenky sú zamerané tematicky, iné dokumentujú práce žiakov, prípadne majú informatívny charakter, pravidelne sa obmieňajú a aktualizujú.. V priestoroch chodieb sú umiestnené vitríny v ktorých sa nachádzajú diplomy a poháre s oceneniami žiakov zo športových a iných súťaží.

V pláne školy sú zakomponované mesačné témy, ktoré sú podnetom pre výchovnú prácu triednych učiteľov. Sú zamerané na utužovanie triednych kolektívov, vzťahov medzi žiakmi a učiteľmi, na environmentálnu, protidrogovú výchovu.

Zdrojom informácií je **webová stránka** školy.

Hlavným výchovným zámerom školy je budovanie priateľskej atmosféry a dôvery medzi žiakmi navzájom, pedagógmi a žiakmi. Pozitívnu klímu v škole umocňuje aj snaha o akceptáciu žiaka, podpora rozvoja jeho osobnosti, umožnenie úspechu rešpektovaním jeho individuálnych schopností.

Pedagogickí zamestnanci školy sa snažia vytvárať podmienky na osvojenie si metód individuálneho štúdia a využívanie rôznych zdrojov informácií v príprave na vyučovanie. Podporujú vyučovacie stratégie, metódy a postupy, ktoré prepájajú učenie so životom a rozvíjajú kompetencie žiakov / interaktívne zážitkové a skúsenostné učenie /.

V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa sú pedagogickí zamestnanci povinní :

- a) podporovať a umožňovať rešpektovanie názorov žiakov
- b) sprístupňovať všetkým žiakom informácie a poradenskú službu v oblasti vzdelávania
- c) prijímať iba také opatrenia na zabezpečenie disciplíny žiakov, ktoré sú zlučiteľné s ľudskou dôstojnosťou.

Monitorovaním správania žiakov sa snažia predchádzať všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňujú tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnoty človeka.

Uskutočňujú sa opatrenia na zamedzenie a eliminovanie šikanovania v školách, na zvýšenie pocitu bezpečnosti u žiakov a rodičov.

7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre uskutočnenie ŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební (tried) a ostatných priestorov školy podľa platných technických a hygienických noriem – zodpovedajúca svetelnosť, teplota, nehučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku.

Podľa § 152 zákona č.245 /2008 o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov je škola pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb povinná:

- a) prihliadať na základné fyziologické potreby detí a žiakov,
- b) vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálnopatologických javov,
- c) zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov,
- d) poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov,
- e) viesť evidenciu školských úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze.

Škola vytvára bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. Na začiatku školského roka sú žiaci podrobne oboznámení s vnútorným poriadkom školy a vnútornými predpismi na dodržiavanie pravidiel pri ochrane zdravia a dodržiavanie bezpečnosti pri práci a ochrane pred požiarom.

Poučenia o bezpečnosti v škole i mimo nej sa realizujú v prvých dňoch začiatku školského roka.

Žiaci bývajú na triednických hodinách a pred vstupom do odborných učební pravidelne poučení o dodržiavaní bezpečnosti.

Taktiež sú poučení pred každou hromadnou akciou, vychádzkami, exkurziami, plaveckým a lyžiarskym výcvikom alebo prázdninami.

V odborných učebniach sú zavedené špeciálne pravidlá.

Dvakrát ročne je vyhlásená cvičná evakuácia žiakov, zamestnancov a presun do bezpečnej vzdialenosti od budovy školy.

Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, je dostupná miestnosť prvej pomoci vybavená potrebným materiálom a zdravotnými pomôckami. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a v okolí.

V škole pracuje technik bezpečnosti práce a ochrany zdravia a ochrany pred požiarom. Škola má externého spolupracovníka, ktorý ma túto oblasť na starosti. Revízie sú robené pravidelne podľa predpisov. Zistené nedostatky sú odstraňované okamžite.

Žiaci na základe odporúčania pediatra alebo odborného lekára sú čiastočne alebo úplne oslobodení od telesnej výchovy alebo cvičení a aktivít usporiadaných v prostredí, ktoré by mohlo ohroziť ich zdravie.

V oblasti prevencie proti šikanovaniu a protidrogovej výchovy sú pravidelne uskutočňované odborné prednášky a aktivity zamerané na uvedenú problematiku.

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

Škola organizuje podľa §7 vyhlášky č. 224/2011 Z.z. o základnej škole v znení neskorších predpisov s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka *lyžiarsky alebo snoubordingový výcvik, plavecký výcvik, školské výlety, exkurzie a školy v prírode*, ktoré podľa návrhov triednych učiteľov zaradí riaditeľ do plánu práce školy. Pred uskutočnením výletu, exkurzie a výcvikov zodpovedný učiteľ napíše záznam o organizácii a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia. Pre žiakov, ktorí sa uvedených aktivít nezúčastnia, sa zabezpečí náhradné vyučovanie.

Pre žiakov prvého až štvrtého ročníka sa v školskom roku organizuje jeden jednodňový výlet, pre žiakov piateho až deviateho ročníka dva jednodňové výlety alebo jeden dvojdňový výlet. Žiakom piateho až deviateho ročníka možno školský výlet predĺžiť o dva dni pracovného pokoja.

Škola organizuje lyžiarsky výcvik formou výchovno-výcvikového zájazdu a plavecký výcvik dennou dochádzkou.

Plavecký výcvik sa organizuje v rozsahu piatich pracovných dní. Organizáciu plaveckého výcviku zabezpečuje poverený pedagogický zamestnanec. Plavecký výcvik sa uskutočňuje len vo vyhradenom priestore krytého bazéna alebo kúpaliska do výšky vodnej hladiny 1,2 metra, pričom na jedného dospelého učiteľa pripadá skupina s najvyšším počtom 10 žiakov. Plavecký výcvik v škole vedie pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovací predmet telesná a športová výchova. Odborný dozor a výcvik vykonáva aj iný pedagogický zamestnanec s osvedčením o spôsobilosti viesť plavecký výcvik. Účastníci plaveckého výcviku musia byť poistení proti úrazom.

Lyžiarsky výcvik sa koná formou sústredenej päťdňovej maximálne sedemdňovej výchovno-vzdelávacej činnosti v období mesiacov december až apríl. Organizáciu lyžiarskeho výcviku zabezpečuje poverený pedagogický zamestnanec. Lyžiarsky výcvik vedie pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na vyučovací predmet telesná výchova alebo iný pedagogický zamestnanec s osvedčením o spôsobilosti viesť lyžiarsky výcvik. Jedno lyžiarske družstvo tvorí najviac 15 žiakov a jedno snoubordingové družstvo najviac 10 žiakov. Účastníci lyžiarskeho výcviku musia byť poistení proti úrazom.

Škola v prírode sa uskutočňuje podľa vyhlášky MŠ SR č.305/2008 Z.z. o škole v prírode v znení vyhlášky č. 204/2015 Z.z, v súlade s vyhláškou MZ SR č. 526/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zotavovacie podujatie a v súlade so školským vzdelávacím programom a učebným plánom na území Slovenskej republiky, v záujme zabezpečiť zdravotno-vzdelávací pobyt pre žiakov.

Ak ide o akcie konané mimo sídla školy, nesmie na jedného pedagogického zamestnanca, ktorý zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia, pripadnúť viac ako 25 žiakov, pri akciách do zahraničia najviac 15 žiakov.

Pred vyučovaním, počas vyučovania, počas prestávok, v školskej jedálni, po vyučovaní, pri náhlej nevoľnosti alebo pri úraze, počas všetkých aktivít organizovaných školou alebo školským zariadením vykonáva nad žiakmi dozor poverený pedagogický zamestnanec podľa pracovného poriadku a internej smernice o vykonávaní dozorov. Schválený rozvrh dozorov je zverejnený v budove školy na viditeľnom mieste.

Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, v prípade úrazu alebo náhlych zdravotných ťažkostí žiaka je dostupná miestnosť prvej pomoci vybavená potrebným materiálom, zdravotnými pomôckami a lôžkom, na ktorom môže žiak zotrvať do príchodu zákonného zástupcu.

Podrobnosti týkajúce sa zaistenia bezpečnosti a zdravia žiakov upravuje prevádzkový poriadok školy. Jeho súčasťou sú aj prevádzkové poriadky odborných učební. V škole pracuje technik bezpečnosti práce a ochrany zdravia a ochrany pred požiarmi. Je ustanovená komisia BOZP PO, ktorá 4x ročne robí prehliadku objektu a kontroluje plnenie opatrení a tiež aj neohlásenú a náhodnú kontrolu. Revízie sa vykonávajú podľa predpisov.

Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a jej okolí.

Žiak môže byť na základe odporúčania pediatra alebo odborného lekára a žiadosti zákonných zástupcov čiastočne alebo úplne oslobodený od vyučovania telesnej a športovej výchovy.

8. Spolupráca

Spolupráca so zriaďovateľom :

Spolupráca so zriaďovateľom, hlavným kontrolórom a s poslancami obecného zastupiteľstva je na veľmi dobrej úrovni.

V spolupráci so zriaďovateľom škola organizuje Beh oslobodenia obce, Október – mesiac úcty k starším, besedy a aktuálne podujatia pre žiakov v obecnej knižnici.

Spolupráca s radou školy:

V škole je konštituovaná 11 členná rada školy, ktorá vzájomnou výmenou návrhov, spoločným hľadaním spôsobov a možností riešenia problémov pomáha zvyšovať kvalitatívnu úroveň pôsobenia .

Spolupráca s rodinou a rodičovskou radou :

Spolupráca s rodičovskou verejnosťou je jednou z priorít stratégie školy.

Na škole pôsobí Rada rodičovského združenia, ktorá je zložená zo zástupcov každej triedy. Stretnutia má raz za dva mesiace. Finančne pomáha pri akciách organizovaných pre deti: mikulášske posedenie, zimné radovánky, karneval na ľade, fašiangový karneval, deň detí.

Triedne schôdze RZ sú pripravované 4-krát ročne a štvrt'ročne prebiehajú konzultačné hodiny.

Vedenie školy organizuje podujatia v spolupráci s rodičmi a pre rodičov:

- Deň matiek
- Deň otvorených dverí
- Športovo-zábavné dopoludnie
- Koncoročná akadémia

Spolupráca s MŠ :

Učiteľky 1. stupňa nadviazali úzku spoluprácu s blízkymi materskými školami. Organizujú spoločné stretnutie MZ MŠ a MZ 1.-4. roč. Zúčastňujú sa rodičovských združení v MŠ pred zápisom do školy. Pravidelne každý mesiac organizujú otvorené hodiny pre predškolákov. Organizujú športové a kultúrne podujatia do ktorých sa aktívne zapájajú aj deti z okolitých MŠ.

Spolupráca so subjektmi :

- Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie vo Zvolene (CPPPaP, CŠPP)

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny vo Zvolene
- Mestská polícia vo Zvolene
- Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene
- Podpolianske osvetové stredisko vo Zvolene
- Krajská knižnica E. Štúra vo Zvolene
- Divadlo J. G. Tajovského vo Zvolene
- Kino STAR Zvolen
- CVČ Domino
- Občianske združenie ADELA

9. Dlhodobé projekty

V škole sa realizujú dlhodobé školské, národné a medzinárodné projekty :
Realizované projekty schválené MŠ VVaŠ SR:

❖ *Aktivizujúce metódy vo výchove*

Projekt zameraný na skvalitnenie prípravy PZ v oblasti výchovy

❖ *Zvýšenie kvalifikácie učiteľov telesnej a športovej výchovy*

Projekt zameraný na zvýšenie odbornosti učiteľov telesnej výchovy, zatraktívnenie vyučovacích hodín

❖ *Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva*

Využívanie digitálneho obsahu prostredníctvom IKT a moderných technológií

Školské projekty

Názov projektu	Zameranie
Modernizácia vyučovacieho procesu	Vzdelávacie výsledky
Školský časopis Adela	Mediálna výchova
EDUCATE	Kompetencie v CJ
Záložka do knihy spája školy	Spolupráca
Detská lesnícka univerzita	Environmentálna výchova
Osobnosť mojej školy	Osobnostný rozvoj
Medzinárodný deň školských knižníc	Čitateľská gramotnosť
Európsky deň jazykov	Kompetencie v CJ
Európsky týždeň športu	Zdravý životný štýl
Prevenia šikanovania	Preventívny
Osobnostný a sociálny rozvoj	Adaptácia žiakov 5.roč. v spolupráci s CPPP a P
Kurz spoločenského správania	Pre žiakov 8.-9.roč. v spolupráci s tanečnou školou Zuzana
Separovanie odpadu	Environmentálna výchova
Maľované kontajnery	Environmentálna výchova v spolupráci s Marius Pedersen
Biela pastelka	Charitatívny
Beh oslobodenia obce Budča	Športový
Športovo-rodinné dopoludnie	Účasť na živote komunity
Kráľ školskej knižnice	Čitateľská gramotnosť
Deň boja proti rasizmu	Preventívny
Svetový deň mlieka	Zdravý životný štýl
CO súťaž	Preventívny
Čítajme s Osmijankom	Čitateľská gramotnosť

Zapojenie do súťaží a olympiád

Matematický Klokan

Pytagoriáda

Geografická olympiáda

Olympiáda v SJL

Olympiáda ľudských práv

Biblická olympiáda

Olympiáda v CJ

Čitateľský maratón

Prednes poézie a prózy: Šaliansky Matko, Hviezdoslavov Kubín, Rozprávkový venček

Slávik Slovenska

Vybíjaná

Florbal

Minifutbal

Cezpoľný beh

Lahká atletika

Podporné aktivity školy

Plavecký výcvik

Lyžiarsky výcvik

Škola v prírode

Dni zdravej výživy

Výcvikovo – vzdelávací kurz pre peer – aktivistov – prevencia protidrogových závislostí.

Žiaci každoročne absolvujú domáce i zahraničné exkurzie zamerané na poznávanie okolia, regiónu i celého Slovenska.

Ku krátkodobým školským akciám radíme návštevy divadelných a filmových predstavení, rôznych kultúrnych podujatí, besedy so zaujímavými osobnosťami, návštevy miestnej a krajskej knižnice, školské výlety. Ich zaradenie do vyučovania vychádza z ročných plánov triednych učiteľov a z požiadaviek výchovno-vzdelávacieho procesu. Patria sem aj pravidelne sa opakujúce školské akcie – Strašidelná školy, Úcta k starším, Detská dúhová konferencia, Zimné radovánky, fašiangový karneval, Korčuľovanie, Deň Zeme a pod.

Škola reaguje na výzvy podávané MŠ SR alebo iných organizácií a pravidelne predkladá projekty s možnosťou získania grantu.

III. Školský klub detí

1. Ciele a poslanie

Školský klub detí je zariadenie, ktoré navštevujú žiaci 1. – 4. ročníka. Ojedinele, na základe žiadosti zákonného zástupcu aj žiaci 5. ročníka.

Ciele, zámery a úlohy sú rozpracované vo výchovnom programe ŠKD. Základným cieľom činnosti ŠKD je výchova detí mimo vyučovania. Činnosť ŠKD nadväzuje na predpoludňajšiu činnosť školy, ale nie je pokračovaním vyučovania a nenahradzuje ho.

Hlavným cieľom je zabezpečenie aktívneho odpočinku, rekreácie a záujmovej činnosti detí. Pomáha rozvíjať a uspokojovať záujmy detí a učí ich účelnému a zmysluplnému využívaniu voľného času.

Okrem výchovno – vzdelávacej činnosti (pracovná, výtvarná, hudobná, prírodovedná a športová) plní ŠKD aj funkciu sociálnu – vykonávanie aktívneho dozoru nad deťmi pred vyučovaním, počas vyučovania a po vyučovaní.

Dôležitým cieľom ŠKD je rozvíjanie slušného a ohľaduplného správania voči spolužiakom a dospelým, pestovanie hygienických návykov a výchova k šetrnému nakladaniu s majetkom ŠKD a školy.

2. Činnosť ŠKD:

- odpočinková
- rekreačná
- záujmová
- spontánna
- príležitostná
- príprava na vyučovanie

Ciele a poslanie sú podrobne rozpracované a vymedzené vo **Výchovnom programe ŠKD**.

IV. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Analýza aktuálneho stavu

Rozbor súčasného stavu školy podávame na základe analýzy, strategického plánovania, poznania okolitého prostredia a interných možností školy.

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
právna subjektivita	absencia školského psychológa, školského špeciálneho pedagóga, nedostatočný počet asistentov učiteľa
vytváranie pozitívnej edukačnej klímy, dobré vzťahy a komunikácia	nižší počet žiakov vzhľadom na kapacitu školy
dobrá sociálna klíma	nedostatočné finančné ohodnotenie PZ
starostlivosť o nadaných žiakov (olympiády, súťaže, preteky)	slabá vnútorná motivácia niektorých žiakov
starostlivosť o žiakov so ŠVVP a zo SZP	absencia učebníc
menší počet žiakov v triedach	slabá zainteresovanosť rodičov na živote školy
individuálnejší prístup k žiakom	zvyšujúci sa počet žiakov s poruchami učenia a správania
kariérové poradenstvo pre žiakov, eliminovanie výchovných problémov	stav vonkajšieho areálu školy
aktivity na prevenciu drogových závislostí a patologických javov	nevyhovujúci stav učebne technickej výchovy
prezentácia školy na verejnosti – web stránka, medializácia v tlači, účasť na mimoškolských aktivitách	
školy v prírode, plavecké a lyžiarske kurzy	
vyučovanie cudzích jazykov už od 1.ročníka	
intenzívna a efektívna spolupráca so zriaďovateľom	
významné mimoškolské aktivity, zapájanie sa žiakov do súťaží, výtvarných prác a ich následné umiestnenie sa na popredných miestach	
dobrá spolupráca s rodičovským združením, RŠ a podnikateľmi	
ochota zamestnancov vzájomne spolupracovať a podieľať sa na akciách školy	
záujem učiteľov o ďalšie vzdelávanie	
kvalifikovanosť PZ a odbornosť vyučovania	
vysoké pracovné nasadenie zamestnancov školy, aj mimo pracovného času	

dobrá pracovná atmosféra založená na vzájomnej pomoci a tímovej práci	
Vybavenosť školy IKT, nový nábytok, odborné učebne	
Veľký výber útvarov záujmovej činnosti	
Výhodná poloha budovy – dopravná dostupnosť, odprevádzanie žiakov po vyučovaní	

<i>Príležitosti</i>	<i>Riziká</i>
modernizácia vyučovacieho procesu	demografický vývoj
rozšírenie ponuky voliteľných vyučovacích predmetov	konkurencia mestských škôl
využitie tvorivého potenciálu PZ	nárast počtu žiakov s poruchami učenia a správania
zavádzanie netradičných, inovatívnych metód do vyučovania	nezáujem niektorých rodičov o výchovno-vzdelávacie výsledky svojich detí
využívanie výziev na predkladanie projektov za účelom získania finančných prostriedkov	nemotivujúce finančné ohodnotenie PZ
zlepšenie spolupráce s rodičmi – otvorené hodiny, dni otvorených dverí, konzultačné dni, organizácia spoločných akcií s rodičmi	nedostatočný počet kvalifikovaných PZ
zlepšovanie spolupráce s verejnosťou, okolitými MŠ, ostatnými inštitúciami a podnikateľmi	zariadenie a vybavenie odborných učební
motivovať slaboprosievajúcich žiakov k lepším výkonom	
vytváranie a udržiavanie priaznivej pracovnej klímy	
podporovať vzdelávanie pedagogických zamestnancov	
získavať mimorozpočtové zdroje, zapojiť sa do programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja	

2. Vízia školy

Poslaním školy je poskytovať kvalitné základné vzdelanie a výchovu všetkým žiakom s prihliadnutím na ich individuálne potreby, talent, ŠVVP, SZP, zdravotné znevýhodnenie, požiadavky rodičov. Pripraviť ich na reálny život.

Aby sa žiadne dieťa nehanbilo povedať: „Do tejto školy som chodil rád.“

Hodnoty, ktorým v našej škole veríme:

Ludskosť: Úcta ku všetkým formám života.
Akceptovanie každého bez rozdielu rasy, náboženstva, pohlavia a pôvodu.
Spoločne budovať atmosféru priateľstva, spolupráce a tolerance.

Sloboda: Každý má právo na autonómne konanie a zodpovedá za jeho dôsledky.
Každý má právo prejavíť svoj názor vhodným spôsobom.
Každý má právo prejavíť svoju originalitu, kreativitu.
Nik nesmie svojim konaním a správaním obmedziť a ohroziť druhých.

Vzdelanie: Každý má právo na kvalitný výchovno-vzdelávací proces.
Každý je povinný rešpektovať výchovno-vzdelávacie potreby ostatných a nebrániť im vzdelávať sa.
Žiak spolu zodpovedá za vlastné vzdelávanie, prístupuje k nemu aktívne.

Školský vzdelávací program presadzuje výchovu k hodnotám a tradíciám, škola má svoje tradície, na ktoré nadväzuje a svoju symboliku: erb a hymnu školy.

3. Pedagogický princíp školy **charakteristika ŠkVP**

Školský vzdelávací program je zameraný na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu podporou rozvoja kľúčových kompetencií a praktických zručností u žiakov potrebných pre život.

Úlohy - **priority**

- využívať aktivizujúce a motivujúce metódy a formy práce s ohľadom na spôsob učenia sa žiaka, dať možnosť zažiť pocit úspechu každému,
- umožniť všetkým žiakom získať dostatočné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích a voliteľných predmetoch,
- rešpektovať pracovné tempo každého žiaka, pri hodnotení uplatňovať vecnú spätnú väzbu,
- zvýšiť úroveň digitálnej gramotnosti u žiakov,
- vhodne využívať multimediálne edukačné programy
- venovať pozornosť jazykovo nadaným žiakom, rozvíjať ich jazykové zručnosti
- zvýšiť úroveň čitateľskej a finančnej gramotnosti,
- formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre, uskutočňovať súťaže v čitateľských zručnostiach,
- zapájať sa do projektov za účelom získavania nových poznatkov a skúseností,

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- zapájať sa do medzinárodných projektov za účelom získavať a prehľbovať jazykové kompetencie u žiakov,
- zabezpečiť podmienky na vzdelávanie žiakov so ŠVVP tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní formou individuálneho začlenenia,
- umožniť žiakom spoznávanie regiónu v ktorom žijú,
- podporovať zmysluplné využívanie voľného času pestrou záujmovou činnosťou
- vytvárať bezpečné školské prostredie ako prevenciu ohrozenia, zabezpečiť zdravý vývin žiakov po všetkých stránkach – fyzickej, psychickej, osobnostnej, emocionálnej, sociálnej i morálnej s dôrazom na predchádzanie negatívnym javom,
- budovať pozitívnu atmosféru a posilňovať vzájomné vzťahy.

Pre dosiahnutie stanovených cieľov je potrebné:

- viesť žiakov k osvojeniu **stratégií učenia sa**, motivovať ich pre celoživotné vzdelávanie,
- naučiť ich zvládnuť základy **všestrannej komunikácie**,
- formovať žiakov ako **slobodné osobnosti** so zdravou individualitou, ktoré vedia prejavovať pozitívne city v správaní a prežívaní životných situácií,
- vychovávať a viesť ich k **tolerancii a ohľaduplnosti** k druhým ľuďom, ich kultúram a duševným hodnotám,
- posilniť motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast,
- zlepšiť **spoluprácu s rodičmi, verejnosťou** a inými inštitúciami podieľajúcimi sa na výchove a vzdelávaní.

Naša základná škola:

- motivuje žiakov k aktivite, priamo ich zapája do činnosti,
- podporuje zážitkové učenie,
- podporuje vyučovanie cudzích jazykov inovatívnymi metódami,
- podporuje u žiakov samostatnosť, tvorivosť a sebahodnotenie,
- rozvíja a podporuje čitateľskú, finančnú a digitálnu gramotnosť žiakov,
- vedie žiakov k tvorbe prezentácií individuálnych a skupinových projektov,
- podporuje kooperatívne vyučovanie,
- zapája žiakov do umeleckých, vedomostných a športových súťaží a tým podporuje talenty u žiakov,
- akceptuje osobnosť každého žiaka a jeho individuálne potreby,
- podporuje osobnostný a sociálny rozvoj rozvíjaním individuálnych schopností,
- poskytuje starostlivosť žiakom so ŠVVP a SZP,
- využíva vhodné formy a metódy v prevencii drogových závislostí,
- podporuje voľnočasové aktivity.

4. Stupeň vzdelania

A) Charakteristika primárneho vzdelávania - ISCED – 1

Primárne vzdelávanie má zabezpečiť hladký prechod z predškolského zariadenia a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie. Poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov. Program je založený na princípe postupu od známeho k neznámemu a má pripraviť žiakov na samostatnú prácu i na prácu v skupinách.

Vzdelávanie je organizované tak, aby sa vytváral základ pre nižšie sekundárne vzdelávanie . Dôležité je včasné podchytenie žiakov nadaných, žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami ako aj žiakov rôzne znevýhodnených - zdravotne, sociálne a výukovo.

Ciele primárneho vzdelávania

Na primárnom stupni sa venuje pozornosť kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania ale aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov.

Hlavné ciele primárneho vzdelávania:

- Vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií a na základe toho získať aj veku primerané kľúčové kompetencie.
- Viesť žiakov k skúmaniu najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia za účelom rozvoja ich predstavivosti, tvorivosti a záujmu skúmať.
- Umožniť žiakom spoznávať vlastné schopnosti a cez sebaopoznanie osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť.
- Rozvíjať tvorivé a kritické myslenie cez aktívne riešenie problémov.
- Rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť a iniciatívne konať.
- Podporovať schopnosť otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov a účinne ich rozvíjať.
- Viesť žiakov k tolerancii a k akceptácii iných ľudí, posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám.
- Získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatnenie.
- Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, plniť si svoje povinnosti a niesť zodpovednosť za svoje konanie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.
- Naučiť kontrolovať a regulovať svoje správanie , starať sa a chrániť svoje zdravie.
- Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi.
- Posilňovať úctu k rodičom a k ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, k materinskému a štátnemu jazyku.

Vzdelávacie oblasti a predmety

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečuje nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Obsah primárneho vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí:

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Prierezové témy

Povinnou súčasťou obsahu vzdelávania sú prierezové témy, ktoré sa budú prelínať cez obsahové vzdelávacie oblasti a budú tvoriť integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu vhodných vyučovacích predmetov.

PRIEREZOVÉ TÉMY
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
REGIONÁLNA VÝCHOVA A ĽUDOVÁ KULTÚRA
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú dôležitým prvkom základného vzdelávania, vytvárajú príležitosti pre individuálne uplatnenie žiakov, pre ich vzájomnú spoluprácu a prispievajú k rozvoju osobnosti žiaka predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prierezové témy riešia aktuálne problémy súčasného sveta a budú sa prelínať cez jednotlivé vzdelávacie oblasti. V prierezových témach bude dochádzať k prepojeniu životných – kľúčových kompetencií a významných predmetových (odborných) kompetencií. K realizácii konkrétnych prierezových tém bude dochádzať formou :

- integrovaného vzdelávania v rámci vhodných učebných predmetov,
- blokového vyučovania,
- tvorby projektov a ochranných aktivít,
- organizovania kurzov a školských konferencií,
- organizovania cvičení, exkurzií, výletov, hier a praktických hodín v teréne,
- organizovania prednášok, besied, kvízov,
- aktívnej činnosti žiackeho parlamentu,
- praktických aktivít s rodičmi,
- vysielania školského rozhlasu,
- aktívnej činnosti koordinátorov (environmentálnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu),
- projektov (zdravá škola, prevencia drogových závislostí, školská knižnica, ľudské práva).

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebvzdelávanie. V tejto súvislosti je potrebné aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok), získavať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam, ale aj rodinnej výchove.

Téma sa bude prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami s prihliadnutím na aktuálne potreby žiakov.

Pri jej realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v primárnom vzdelávaní sa prezentuje v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia cez predmet slovenský jazyk a literatúra, vo vzdelávacej oblasti Príroda a spoločnosť cez predmety prírodoveda a vlastiveda a v oblasti Človek a hodnoty cez povinne voliteľné predmety etická alebo náboženská výchova, avšak kľúčové postavenie má spoločenskovedné učivo vlastivedy a prírodovedy – tematické celky v 1. a 2. ročníku ZŠ a nadväzne prírodoveda tematický celok Človek v 3.roč. ZŠ a Človek a jeho životné prostredie vo 4. ročníku ZŠ a literárna výchova.

Ciele prierezovej témy :

- rozvíjať zodpovednosť žiakov voči sebe a iným, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za vlastné správanie,
- pomáhať žiakom rozvíjať pozitívne sebavedomie, pestovať sebaúctu žiakov, rozvíjať úctu k druhým,
- pestovať v žiakoch schopnosť výberu na základe správneho rozhodnutia, a to i v prípade, že budú vystavení negatívnemu tlaku (asertivita),
- formovať sociálne zručnosti žiakov v interakcii s inými
- vytvárať a zvládnuť vzťahy, odhaľovať a riešiť problémy, jasne a výstižne formulovať myšlienky, vypočuť mienku iných v diskusii,
- viesť žiakov k utváraniu personálnej bezpečnosti, poznať rozdiely medzi vhodnými a nedovolenými telesnými dotykmi,
- viesť žiakov k tomu, aby si postupne uvedomovali a osvojili svoju pohlavnú rolu so zreteľom na spoločensko – mravné normy vzájomného správania,
- zdôrazňovať význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáha rozvíjať interpersonálne vzťahy – empatiu, komunikačné schopnosti,
- pestovať v žiakoch túžbu založiť si v dospelosti rodinu, mať vlastné deti a tieto s láskou vychovávať,
- formovať postoje k bezpečnému správaniu vo vzťahu k zdraviu, špeciálne v otázkach prevencie AIDS,
- oboznámiť žiakov s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie jednotlivca,
- poskytnúť žiakom prvotné informácie o vzniku a vývine ľudského jedinca, starostlivosť rodičov o dieťa (výživa a opatera),
- poskytnúť žiakom základné poznatky o biologických, emocionálnych a sociálnych zmenách v puberte.

Obsah výchovy k manželstvu a rodičovstvu v primárnom vzdelávaní tvoria tieto témy:

1. Výchova v rodine.
2. Zásady zdravého života.
3. Negatívne dôsledky fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie
5. človeka.
4. Rovnoprávnosť pohlaví.
5. Vznik a vývoj ľudského jedinca.
6. Zmeny v organizme dieťaťa v období puberty.

Environmentálna výchova

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť dokázať vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, ale bude si uvedomovať dôležitosť vnímania životného prostredia a jeho ohrozenia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode.

a) v oblasti vedomostí a zručností:

- rozvíjať spôsobilosti a postoje žiaka k životnému prostrediu, schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím,

- pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
  - rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
  - pochopiť individuálnu zodpovednosť za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
  - zhodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a schopnosť komunikovať o nich, zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
  - využívať IKT pri získavaní a spracovaní informácií o stave životného prostredia ako aj prezentácii vlastnej práce.
- b) v oblasti postojov a hodnôt:
- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
  - posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a k ich prostrediu,
  - podporovať aktívny prístup k tvorbe a k ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
  - posilňovať pocit zodpovednosti k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
  - prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém smerom k životnému prostrediu,
  - schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode, k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu.

Témy sa budú prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami a ciele sa budú plniť aj prostredníctvom Environmentálneho programu školy. Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa poskytne ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí žiakov pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda zdôrazňuje pochopenie k objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti. Vzdelávacie oblasti Človek a spoločnosť a Človek a hodnoty sa zameriavajú na súvislosti medzi ekologickými, technicko - ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky s poukázaním na princípy udržateľnosti rozvoja. Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a zdravie iných.

Pri ich realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie
- hry, vychádzky do terénu ,
- IKT – vyhľadávanie informácií a ich spracovávanie do projektov.

Mediálna výchova

Mediálna výchova je praktické vyučovanie zamerané na budovanie mediálnej kompetencie, chápanej ako kritický a rozlišujúci postoj voči médiám s cieľom vychovať emancipovaných občanov, schopných vytvoriť si svoj vlastný názor na základe prijatých informácií. Má vybaviť žiaka základnou úrovňou mediálnej gramotnosti. Má naučiť žiaka pracovať s médiami, filtrovať a selektovať z nich to pozitívne a chrániť sa pred ich

negatívnymi vplyvmi. Mediálna výchova bude tvoriť integrálnu súčasť obsahu vzdelávacích oblastí jazyk, komunikácia, umenie a kultúra, matematika a infromatická výchova.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získavanie schopností prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Ciele prierezovej témy :

- naučiť sa zaobchádzať s rôznymi druhmi médií a s ich produktmi,
- naučiť žiakov kritickému výberu a selektívnemu využívaniu médií a ich produktov,
- z mediálne šírených posolstiev vyberať hodnotné , ktoré pozitívne formujú osobnostný a profesijný rast,
- uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na osobnosť a naučiť sa ich eliminovať,
- vytvoriť si vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť analyzovať ponúkané informácie, posúdiť ich vierohodnosť,
- vedieť sa orientovať v mediálnej ponuke a vybrať si z nej informácie od vzdelávania až po naplnenie voľného času.

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova v základnom vzdelávaní umožňuje žiakom zoznamovať sa s rozmanitosťami rôznych kultúr – tradíciami a hodnotami. Na pozadí tejto rozmanitosti si budú môcť lepšie uvedomiť svoju vlastnú kultúru, tradície a hodnoty.

Prostredníctvom nej sa u žiakov rozvíja zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu, vedie k chápaniu a rešpektovaniu neustále sa zvyšujúcich sociálnych a kultúrnych rozmanitostí. Hlboko sa dotýka medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou.

Škola ako prostredie, v ktorom sa stretávajú žiaci z najrozmanitejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia musí zabezpečiť takú klímu, kde sa budú všetci cítiť rovnoprávne, kde budú v majoritnej kultúre úspešní aj žiaci kultúry minoritnej .

Multikultúrna výchova bude začlenená do humanitných a spoločensko - vedných predmetov a do výučby materinského a cudzích jazykov.

Tematické okruhy a obsah prierezovej témy:

- kultúrna diferenciacia,
- vzťahy medzi ľuďmi,
- etnický pôvod,
- spolunažívanie rôznych kultúr ,
- rôznosť kultúr na Slovensku,
- odlišnosť kultúr,
- znaky, symboly, rituály, spôsoby správania, životný štýl ako prejavy odlišnosti kultúr,
- kultúrne vzory a tradície.

Ciele prierezovej témy :

- podporovať všeobecnú citlivosť žiaka voči kultúrnym dielam človeka, voči vyjadrovacím prostriedkom kultúry,
- rozvíjať schopnosti žiaka vnímať rôzne možnosti tvarov, zvukov, farieb a rozvojom schopnosti diskutovať o nich,
- rozvíjať chápanie rôznych kultúrnych vzorov svojho okolia,
- rozvíjať všeobecnú schopnosť empatie a porozumenia pre druhých,
- rozvíjať motiváciu a schopnosti pre prácu v kolektíve.

Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je v škole postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke - ako chodcov alebo cyklistov - pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Činnosť sa bude realizovať v priestoroch školského areálu a na dopravnom ihrisku v špecializovaných kurzoch minimálne dvakrát do roka.

Ciele prierezovej témy:

- pochopiť funkciu dopravy ako riadeného systému,
- formovať mravné vedomie, správanie a právnu zodpovednosť žiakov pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci, spolujazdec a pod.,
- aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke, na bicykli
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke, prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Tematické okruhy a obsah prierezovej témy :

- pravidlá cestnej premávky – rozlíšenie vozovky, chodníka a križovatky, znalosť svetelných znamení a správna reakcia na ne, najbezpečnejšia cesta z domu do školy,
- dopravné značky a zariadenia – dopravné značky pre chodcov a cyklistov,
- taktika bezpečného správania a konania pri chôdzi,
- podmienky premávky na cestách a znalosť technických podmienok dopravných prostriedkov.

Téma sa bude prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami s prihliadnutím na aktuálne potreby žiakov. Pri ich realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry.

Ochrana života a zdravia

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je neustále poznávanie prostredníctvom pohybu a pobytu v prírode. Obsah učiva je predovšetkým orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči občanom nášho štátu.

Cieľom oblasti je formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí, poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky, osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života, rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ

vlasteneckého a národného cítienia, formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií. Ochrana života a zdravia sa bude realizovať prostredníctvom samostatných organizačných foriem vyučovania - didaktické hry v prírode v trvaní 4 hodín 1x ročne.

Ciele prierezovej témy :

- pripraviť jednotlivca na život v prostredí v ktorom sa nachádza so zameraním na zvládnutie situácií, vzniknutých vplyvom priemyselných, ekologických, dopravných havárií, živelných pohrôm a prírodných katastrof, situácií, ktoré vznikajú pri pobyte v prírode,
- poskytnutia prvej pomoci,
- teoretických vedomostí, praktických poznatkov a zručností v ochrane svojho zdravia a zdravia iných.

Tematické okruhy a obsah prierezovej témy :

Zdravotná príprava – význam poskytnutia prvej pomoci, vybavenie domácej lekárnice, nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov, spôsob privolania pomoci k zranenému, návšteva lekára v zdravotníckom zariadení, prevencia pred chorobami, zásady ochrany zdravia , hygiena a starostlivosť o chrup, správna životospráva, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi, zásady poskytovania prvej pomoci , obväzové techniky.

Pobyt a pohyb v prírode - orientácia v mieste školy a v jej okolí, pohyb v teréne podľa prírodných úkazov, význam vody v prírode a jej konzumácia, zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode – turistické značenie, jedovaté huby, chránené územia, objekty a prírodné útvary, svetové strany, zásady pri táborení v prírode, základné úkony práce s mapou.

Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana - varovné signály, evakuácia školy, vznik mimoriadnych udalostí, opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti, ochranná maska, protipožiarna stanovište, manipulácia so zápalnými látkami, nebezpečné a zdraviu škodlivé látky, detské ochranné prostriedky ich význam a použitie, hygienická očista.

B) Charakteristika nižšieho stredného vzdelávania - ISCED – 2

Základom nižšieho stredného vzdelávania je medzipredmetový prístup pri osvojovaní vedomostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností.

Aktuálne vedomosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi musia byť východiskovým bodom pri získavaní nových poznatkov pri ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Dôležité je včasné podchytenie žiakov nadaných, žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami a žiakov rôzne znevýhodnených – zdravotne, sociálne a výukovo. Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť príležitosť objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom strednom vzdelávaní.

Ciele nižšieho stredného vzdelávania

Na nižšom strednom stupni sa venuje pozornosť kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov.

Hlavné ciele nižšieho sekundárneho vzdelávania:

- Zvládnuť základné učivo definované v štandardoch základného vzdelávania podľa vzdelávacieho programu tak, aby ho vedel používať v bežnom živote.
- Získať vzdelanie podľa zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
- Vedieť samostatne myslieť primerane svojmu veku, schopnostiam a možnostiam.
- Vedieť riešiť zadané úlohy a získavať informácie potrebné k splneniu danej úlohy samostatne a za pomoci učiteľa.
- Vedieť pri získavaní informácií pracovať s textom, hovoreným slovom s elektronickými nosičmi dát a internetom samostatne a za pomoci učiteľa.
- Mať pohotový a kultivovaný ústny a písomný prejav v materinskom jazyku.
- Ovládať anglický jazyk na veku primeranej úrovni.
- Poznať historické a kultúrne hodnoty nášho štátu.
- Získať a posilňovať úctu k ľudským právam a právam dieťaťa, základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a Práv dieťaťa.
- Pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, znášanlivosti, rovnosti, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie.
- Mať vytvorené základy pre ďalšie formovanie vlastných názorov a postojov.
- Naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie.
- Starat' sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy.
- Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky, pracovať s nimi.
- Nadobudnúť veku primerané kľúčové kompetencie.
- Umožniť žiakom spoznávať vlastné schopnosti a cez sebaopoznanie osvojiť si spôsobilosť učiť sa učiť.
- Vybudovať základy a získať záujem o celoživotné učenie sa.
- Viesť žiakov k skúmaniu najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia za účelom rozvoja ich predstavivosti, tvorivosti a záujmu skúmať.
- Rozvíjať tvorivé kritické myslenie cez aktívne riešenie problémov.
- Rozvíjať u žiakov spôsobilosť dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť a iniciatívne konať.
- Podporovať schopnosť otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov.
- Viesť žiakov k tolerancii a k akceptácii iných ľudí, posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám.
- Získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.
- Naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, plniť si svoje povinnosti a niesť zodpovednosť za svoje konanie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie.
- Rozvíjať manuálne, tvorivé, umelecké, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi.
- Posilňovať úctu k rodičom a k ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, k materinskému a štátnemu jazyku.

Vzdelávacie oblasti a predmety

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečuje nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Obsah nižšieho stredného vzdelávania je rozdelený do 8 vzdelávacích oblastí:

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA CDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA CHÉMIA BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Prierezové témy

Prierezové témy sa budú svojím obsahom a výchovným zameraním premietat' do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňat' ich, prepájať ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. Výstupom bude vypracovanie projektu k danej problematike.

PRIEREZOVÉ TÉMY
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ
VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
MEDIÁLNA VÝCHOVA
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti.

Prierezové témy sa budú realizovať ako súčasť vyučovacích predmetov, prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov a kurzov. Výstupom bude vypracovanie projektu k danej problematike.

K realizácii konkrétnych prierezových tém bude dochádzať formou :

- integrovaného vzdelávania v rámci vhodných učebných predmetov,
- blokového vyučovania,
- tvorby projektov a ochranárskych aktivít,
- organizovania kurzov a školských konferencií,
- organizovania cvičení, exkurzií, výletov, hier a praktických hodín v teréne,
- organizovania prednášok, besied, kvízov,
- aktívnej činnosti žiackeho parlamentu,
- praktických aktivít s rodičmi,
- vysielania školského rozhlasu,
- aktívnej činnosti koordinátorov (environmentálnej výchovy, multikultúrnej výchovy, výchovy k manželstvu a rodičovstvu),
- projektami (zdravá škola, prevencia drogových závislostí, školská knižnica, ľudské práva).

Prierezové témy sú dôležitým prvkom základného vzdelávania, vytvárajú príležitosti pre individuálne uplatnenie žiakov , pre ich vzájomnú spoluprácu a prispievajú k rozvoju osobnosti žiaka predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prierezové témy riešia aktuálne problémy súčasného sveta a budú sa prelínať cez jednotlivé vzdelávacie oblasti. V prierezových témach dochádza k prepojeniu životných - kľúčových kompetencií a významných predmetových (odborných) kompetencií.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma osobnostný a sociálny rozvoj žiaka sa orientuje na samotného žiaka, odráža jeho osobnosť , individuálne potreby a zvláštnosti. Rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená nielen študijný rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie ich osobnostných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne študijný rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov :

- sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru,
- preberanie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a seba vzdelávanie,
- schopnosť uplatňovať svoje práva,
- rešpektovať názory, potreby a práva ostatných.

Téma sa bude prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami s prihliadnutím na aktuálne potreby žiakov. Pri jej realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy:

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry.

Tematické okruhy tejto prierezovej témy :

- rozvoj osobnosti, sebaopoznanie a seba pochopenie,
- získanie a udržanie si osobnostnej integrity,

- schopnosť pestovať a rozvíjať kvalitné medziľudské vzťahy,
- rozvíjanie sociálnych spôsobilostí potrebných pre osobný a sociálny život a spoluprácu,
- vzdelávanie k ľudským právam a k rodinnej výchove,
- kreativita,
- prevencia sociálno – patologických javov – šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Základom nižšieho stredného vzdelania (2. stupeň základnej školy) je medzipredmetový prístup pri osvojovaní znalostí a osobitostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu má výrazne interdisciplinárny charakter, pretože sa dotýka všetkých oblastí a etáp ľudského života. Integruje v sebe pedagogické, biologické, psychologické i sociologické poznatky a aspekty o dospievaní, sexualite, o sociálnych vzťahoch a ich hodnote v ľudskom živote.

Ciele výchovy k manželstvu a rodičovstvu sú zamerané tak, aby prispievali k výchove celej osobnosti dospelujúceho dievčaťa a chlapca, aby boli schopní poznávať a chápať mravné, sociálne, psychologické a fyziologické zvláštnosti ľudských jedincov podľa pohlavia, a tak vytvoriť optimálne medziľudské vzťahy s ľuďmi svojho a opačného pohlavia.

V rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania je možné navrhovaný cieľ dosiahnuť prostredníctvom plnenia nasledovných čiastkových cieľov:

- pomáhať žiakom v procese sebauvedomovania a sebaúcty, rozvíjania tolerancie a zodpovednosti ako základných podmienok humánnych vzťahov medzi pohlaviami,
- dať žiakom ucelený etický systém, ktorý im osobne umožní osvojiť si spoločensky žiaduce a eticky správne postoje, názory a presvedčenie, aby vedeli správne hodnotiť vzťahy medzi pohlaviami, vzťahy v manželstve a v rodine,
- viesť žiakov k pochopeniu lásky ako základnej zložky sexuality,
- pripraviť žiakov na zodpovedné rozhodovanie v kritických oblastiach psychosexuálneho vývinu na základe mravných a všeobecne platných hodnôt a noriem,
- prispievať k prehĺbeniu poznatkov o sexuálnom rozmere nášho života a k jeho pochopeniu, v tomto procese sú podstatné city, hodnoty a kultivovaná komunikácia,
- sprostredkovať žiakom základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách v puberte,
- v týchto súvislostiach dať žiakom aj primerané informácie o anatómii a fyziológii rozmnožovacieho ústrojenstva ženy a muža, priblížiť im proces rozmnožovania,
- vnútro maternicový vývin plodu vrátane priebehu gravidity a pôrodu,
- vysvetliť žiakom význam plánovaného rodičovstva, význam harmonickej a zdravej rodiny pre optimálny telesný a duševný vývin dieťaťa, zásady rodinnej výchovy,
- práva a povinnosti rodičov a detí, zoznámiť ich s medzinárodnými konvenciami o právach dieťaťa a s Deklaráciou práv dieťaťa,
- vysvetliť žiakom možné riziká predčasných a rizikových sexuálnych aktivít, vrátane nežiaducej gravidity, interrupcie, pohlavných chorôb a nákazy HIV/AIDS,
- zoznámiť žiakov s metódami plánovaného rodičovstva – prirodzené ekologické metódy plánovaného rodičovstva založené na poznaní zákonitostí plodnosti ženy a

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

rôzne metódy antikoncepcie, ich pozitívny či negatívny vplyv na zdravotný stav a vzájomný vzťah medzi mužom a ženou, či životné prostredie,

- vysvetliť žiakom nebezpečenstvo zneužívania drog pre reprodukčné zdravie a možnosti nákazy HIV/AIDS,
- naučiť žiakov odolávať negatívnym vplyvom rovesníckych skupín, rôznym médiám, ale naučiť ich aj aktívnej obrane pred možným sexuálnym zneužitím,
- rozvíjať u žiakov kritické myslenie pri hodnotení mediálnych produktov ponúkajúce rôzne životné štýly, modely správania sa muža a ženy i komercializáciu ľudskej sexuality,
- naučiť žiakov potrebným sociálnym zručnostiam, asertívnemu správaniu a empatie.

V týchto súvislostiach im zdôrazniť význam sebaovládania a sebadisciplíny pri vytváraní kvalitných a rovnocenných medziľudských vzťahov. V programe nižšieho stredného vzdelávania je ťažisko vyučovania výchovy k manželstvu a rodičovstvu vo vzdelávacej oblasti človeka a hodnoty prostredníctvom predmetov etická výchova a náboženská výchova. Učiteľ etickej výchovy dôsledne realizuje výchovu k manželstvu a rodičovstvu v súlade so ŠKVP. Biologický aspekt výchovy k manželstvu a rodičovstvu sa realizuje vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda v predmete biológia a spoločenskoobčiansky aspekt v oblasti Človek a spoločnosť cez predmet občianska náuka. Pri vhodných témach sa aplikuje aj v iných učebných predmetoch, ako napr. slovenský jazyk a literatúra (oblasť Jazyk a komunikácia), či telesná výchova (oblasť Zdravie a pohyb). Výchova k manželstvu a rodičovstvu je ucelený systém výchovy a vzdelávania žiakov, preto sa dá pri relevantných témach aplikovať aj v ostatných učebných predmetoch.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova v základnom vzdelávaní vychádza z komplexného chápania vzťahu človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, vzájomné prepojenie aspektov ekologických, ekonomických a sociálnych.

Ciele prierezovej témy :

- a) v oblasti vedomostí a zručností:
  - rozvoj spôsobilostí a postojov žiaka k životnému prostrediu, schopnosť chápať,
  - analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím,
  - pochopenie súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
  - rozvoj spolupráce pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
  - pochopenie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,
  - zhodnotenie objektívnosti a závažnosti informácií o stave životného prostredia a schopnosť komunikovať o nich, zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
  - využívať IKT pri získavaní a spracovaní informácií o stave životného prostredia ako aj prezentácii vlastnej práce.
- b) v oblasti postojov a hodnôt:
  - vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
  - posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a k ich prostrediu,

Základná škola Adely Ostrolúčkej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- podporovať aktívny prístup k tvorbe a k ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- prehlbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém smerom k životnému prostrediu,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode, k prírodnému a kultúrnemu dedičstvu.

Témy sa budú prelínať všetkými vzdelávacími oblasťami a ciele sa budú plniť aj prostredníctvom Environmentálneho programu školy.

Vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa poskytne ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí žiakov pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. Zdôrazňuje pochopenie k objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

Vzdelávacie oblasti Človek a spoločnosť a Človek a hodnoty sa zameriavajú na súvislosti medzi ekologickými, technicko - ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky s poukázaním na princípy udržateľnosti rozvoja.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a zdravie iných.

Pri ich realizácii sa budú uplatňovať predovšetkým interaktívne metódy :

- cvičenia,
- blokové učenie,
- modelové situácie,
- diskusie,
- hry , vychádzky do terénu ,
- IKT – vyhľadávanie informácií a ich spracovávanie do projektov.

Mediálna výchova

Mediálna výchova v základnom vzdelávaní ponúka základné poznatky a zručnosti týkajúce sa mediálnej komunikácie a prácu s médiami. Má vybaviť žiaka základnou úrovňou mediálnej gramotnosti.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získavanie schopností prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov.

Ciele prierezovej témy :

- naučiť žiakov zaobchádzať s rôznymi druhmi médií a s ich produktmi,
- naučiť žiakov kritického výberu a selektívneho využívania médií a ich produktov,
- z mediálne šírených posolstiev vyberať hodnotné, ktoré pozitívne ovplyvnia a formujú osobnostný a profesijný rast,
- uvedomenie si negatívnych mediálnych vplyvov na osobnosť a naučiť sa ich eliminovať,
- vytvorenie si vlastného názoru na médiá, na základe prijímaných informácií,
- schopnosť analyzovať ponúkané informácie, posúdiť ich vierohodnosť,
- vedieť sa orientovať v mediálnej ponuke a vybrať si z nej informácie od vzdelávania až po naplnenie voľného času.

Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova v základnom vzdelávaní umožňuje žiakom zoznamovať sa s rozmanitosťami rôznych kultúr – tradíciami a hodnotami.

Na pozadí tejto rozmanitosti si budú môcť lepšie uvedomiť svoju vlastnú kultúru, tradície a hodnoty. Prostredníctvom nej sa u žiakov rozvíja zmysel pre spravodlivosť, solidaritu, toleranciu, vedie k chápaniu a rešpektovaniu neustále sa zvyšujúcich sociálnych a kultúrnych rozmanitostí.

Hlboko sa dotýka medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi, medzi žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou. Škola ako prostredie, v ktorom sa stretávajú žiaci z najrozmanitejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia musí zabezpečiť takú klímu, kde sa budú všetci cítiť rovnoprávne, kde budú v majoritnej kultúre úspešní aj žiaci kultúry minoritnej .

Multikultúrna výchova bude začlenená do humanitných a spoločensko - vedných predmetov a pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Ciele prierezovej témy :

- podpora všeobecnej citlivosti žiaka voči kultúrnym dielam človeka, voči vyjadrovacím prostriedkom kultúry,
- rozvoj schopnosti žiaka vnímať rôzne možnosti tvarov, zvukov, farieb a rozvojom schopnosti diskutovať o nich,
- rozvoj chápania rôznych kultúrnych vzorov svojho okolia ,
- rozvoj všeobecnej schopnosti empatie a porozumenia pre druhých,
- rozvoj motivácie a schopnosti pre prácu v kolektíve.

Ochrana života a zdravia

Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách a pri pobyte a pohybe v prírode.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- a) morálnou – tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia,
- b) odbornou – umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- c) psychologickou – pôsobí na proces adaptácie v záťažových situáciách,
- d) fyzickou – tvorí predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž.

Na záver štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií,
- z poskytnutia predlekárskej prvej pomoci,
- zvládnutia základných činností pri pohybe a pobyte v prírode,
- na zvýšenie psychickej a fyzickej pripravenosti pre prípad vzniku mimoriadnych situácií.

Ochrana života a zdravia sa bude realizovať prostredníctvom :

- jednotlivých učebných predmetov,
- samostatných organizačných foriem vyučovania – účelové cvičenie v trvaní 4 hodín
- 1x ročne teoretickou prípravou a 4 hodín 2x ročne praktickou realizáciou účelových cvičení,
- záujmovou činnosťou žiakov,

- kurzami poskytovania prvej pomoci.

Ciele prierezovej témy :

Príprava jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza so zameraním na zvládnutie:

- situácií, vzniknutých vplyvom priemyselných, ekologických, dopravných havárií, živelných pohrôm a prírodných katastrof,
- situácií, ktoré vznikajú pri pobyte v prírode,
- poskytnutia prvej pomoci,
- teoretických vedomostí, praktických poznatkov a zručností v ochrane svojho zdravia a zdravia iných.

5. Profil absolventa a osvojené kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie predstavujú súhrn vedomostí , schopností , postojov, zručností a hodnôt dôležitých pre osobný rozvoj a uplatnenie každého nášho žiaka.

Kľúčové kompetencie sa vzájomne prelínajú a možno ich získať len ako výsledok celého procesu vzdelávania. Vzdelávací obsah jednotlivých predmetov je rozpracovaný tak, aby smeroval k postupnému osvojeniu a rozvoju kľúčových kompetencií žiakov.

Len prostredníctvom ich postupného osvojovania je možné naplniť hlavné ciele školského vzdelávacieho programu.

Stupeň vzdelania – ISCED 1 – primárne vzdelanie

V etape primárneho vzdelávania sú za kľúčové považované:

- kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry,
- kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia,
- kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií,
- kompetencia učiť sa učiť sa,
- kompetencia riešiť problémy,
- osobné, sociálne a občianske kompetencie.

Kompetencie učiť sa učiť

Žiak:

- číta s porozumením
- orientuje sa v texte
- vyhľadáva a triedi informácie
- vie riešiť zadané úlohy a získať informácie k zadanej úlohe samostatne a za pomoci učiteľa
- vie pri získavaní informácií pracovať s textom, hovoreným slovom s elektronickými nosičmi dát a internetom samostatne a za pomoci učiteľa
- vie spracovať zadané úlohy a témy
- má pozitívny vzťah k učeniu

Kompetencia riešiť problémy

Žiak:

- hľadá riešenia problému
- pri riešení problému je tvorivý a kritický
- snaží sa odstrániť príčinu vzniknutého problému

- riešenia získava z vlastnej skúsenosti

Komunikatívne kompetencie

Žiak:

- má pohotový ústny a písomný kultivovaný prejav v materinskom jazyku
- vie primerane veku vyjadriť svoj názor
- vie počúvať a rešpektuje názor iného
- prezentuje svoje myšlienky pred kolektívom
- diskutuje na danú tému
- rozlišuje spisovnú a nespisovnú podobu jazyka
- dokáže veku primerane komunikovať anglickom jazyku

Sociálne a personálne kompetencie

Žiak:

- aktívne sa zapája do činností
- spolupracuje v rámci skupiny
- prijíma svoju rolu v skupine
- oceňuje úspechy iných v skupine
- poskytne inému pomoc
- prezentuje výsledky práce
- má vytvorené základy mravných a etických postojov
- stará sa a chráni svoje zdravie vrátane zdravej výživy

Občianske kompetencie

Žiak:

- dodržiava pravidlá školského poriadku
- nesie zodpovednosť za svoje správanie v škole i mimo nej
- zúčastňuje sa podujatí triedy i školy
- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia,
- znášanlivosti, rovnosti, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie

Pracovné kompetencie

Žiak:

- rozvíja manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti, aktuálne
- poznatky, vie pracovať s nimi
- má pracovné návyky
- dodržiava pravidlá pri práci
- využíva vedomosti k aplikácii v praxi
- s pomocou učiteľa pozoruje a experimentuje
- posudzuje výsledky svojej práce
- chráni svoje pracovné a životné prostredie

Stupeň vzdelania – ISCED 2 – nižšie stredné vzdelanie

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov. Aktuálne znalosti žiakov a ich

uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom vzdelávaní.

Absolvent programu nižšieho stredného vzdelania získa vysvedčenie s doložkou – so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytovaného základnou školou. Tým splní podmienku na pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom strednom stupni.

V etape nižšieho stredného vzdelávania sú za kľúčové považované:

Kompetencie učiť sa učiť sa

Žiak:

- číta s porozumením
- číta s porozumením a dokáže vlastnými slovami povedať obsah článku,
- číta s porozumením, premýšľa nad obsahom a dokáže nájsť dôležité informácie v texte,
- pomocou učiteľa vyberá efektívne metódy a spôsoby práce a začína ich využívať
- rozpozná najefektívnejšie metódy učenia a tieto potom vedome používa,
- samostatne plánuje svoju prácu a učenie
- samostatne a efektívne plánuje a organizuje svoje učenie,
- riadi sa pokynmi učiteľov, skúsenosťami iných a svojím vlastným úsudkom,
- dokáže využiť odporúčania a skúsenosti druhých a spolu s vlastným úsudkom efektívne vyriešiť problém, úlohu a situáciu,
- ak si potrebuje dať poradiť, dohodne si miesto a čas,
- vie rozpoznať, kedy je pri učení lepšie pracovať spoločne a kedy samostatne,
- na vyučovacej hodine sa prihlási a opýta,
- aktívne vstupuje do vyučovacieho procesu, pýta sa, zaujíma sa o ďalšie poznatky k téme, ktorá ho zaujala,
- aktívne vstupuje do výučby, diskutuje o súvislostiach, zaujíma sa o ďalšie zdroje informácií k danej téme,
- zapisuje si krátke poznámky z tabule,
- spracuje pod vedením učiteľa primerane dlhé štrukturované poznámky,
- samostatne spracováva výpisky i práce rozsiahlejšieho formátu,
- zoznamuje sa s pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi,
- pracuje so známymi pojmami, termínmi, znakmi a symbolmi a podľa svojich individuálnych schopností ich samostatne používa,
- samostatne pracuje s používanými termínmi, znakmi a symbolmi, automaticky správne ich používa,
- s pomocou učiteľa vyhľadáva základné informácie v učebnici,
- samostatne vyhľadáva informácie v učebnici,
- využíva rôzne zdroje na vyhľadávanie informácií s pomocou učiteľa a rodiča,
- podľa svojich individuálnych možností za pomoci učiteľa posudzuje pravdivosť informácií, - vyhľadáva podstatné informácie a s pomocou učiteľa ich odlišuje od nepodstatných,
- aktívne využíva rôzne zdroje informácií, kriticky ich posudzuje,
- pracuje s internetom a vyhľadáva s pomocou učiteľa informácie zo známeho zdroja,
- pracuje s internetom, vyhľadáva samostatne informácie bez zadania zdroja.

- pozoruje a experimentuje podľa zadaného postupu práce, ak nevie opýta sa,
- pozoruje, experimentuje samostatne a z pozorovania dokáže vytvoriť protokol,
- posudzuje svoju prácu,
- posudzuje výsledky svojej práce a porovnáva,
- získané výsledky porovnáva, kriticky posudzuje a vyvodzuje z nich závery,
- samostatne dokáže prepájať poznatky z rôznych oblastí a predmetov,
- samostatne prepája poznatky a súvislosti medzi jednotlivými predmetmi a dokáže o nich diskutovať,
- porovnáva výsledky s ostatnými,
- diskutuje o postupoch a výsledkoch svojej práce,
- účinne používa hodnotenie a sebahodnotenie práce,
- vyvodzuje z pozorovania a experimentu závery pre svoju prácu,
- vyvodzuje závery pre využitie v budúcnosti, - posudzuje vlastné pokroky,
- kriticky vie zhodnotiť svoje výsledky,
- kriticky vie zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky,
- samostatne prezentuje svoju prácu písomne aj ústne,
- prezentuje svoju prácu, kriticky zhodnotí svoje výsledky,
- zaujíma sa o nové poznatky,
- zodpovedne pristupuje k učeniu,
- má pozitívny vzťah k učeniu,
- prejavuje záujem o preberané učivo,
- vie posúdiť vlastný pokrok a určiť prekážky v učení,
- kriticky vie zhodnotiť výsledky svojho učenia,
- hľadá zmysel učenia, zisťuje, ktorý odbor ho zaujíma viac a ktorý menej,
- prejavuje ochotu ďalej sa vzdelávať,
- vytvára si komplexnejší pohľad na svet.

Kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Žiak:

- prostredníctvom matematického myslenia rieši praktické úlohy,
- je schopný na rôznych úrovniach používať logické a priestorové myslenie,
- je schopný prezentovať svoje logické a priestorové myslenie.,
- chápe rastliny a živočíchy ako súčasť prírody,
- dokáže posúdiť krásu prírody,
- chápe fungovanie v prírode,
- chráni prírodu,
- chápe prírodné aspekty,
- vie vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí,
- chápe vplyv prírody na život človeka,
- neznečisťuje prírodu,
- vníma globálne a lokálne problémy ohrozujúce prírodu,
- je ekologicky uvedomelý.

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

Žiak:

- používa IKT pri vyučovaní,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,

- chápe základné pojmy, postupy a techniky pri práci s informáciami v počítačových systémoch,
- vie komunikovať prostredníctvom IKT a vie, že existujú riziká spojené s využívaním internetu a IKT,
- pozná princípy fungovania IKT.

Kompetencie riešiť problémy

Žiak:

- uvedomuje si, rozpozná a pochopí problém,
- pomenuje problém, rozpozná jeho podstatu a uvedomí si jeho následky,
- vníma problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí,
- premýšľa o príčinách vzniku problému,
- volí správne otázky,
- volí správne otázky a vhodné formulácie,
- kriticky myslí.,
- premýšľa nad problémom a naplánuje spôsob jeho riešenia,
- navrhuje postupy riešenia problému a diskutuje o nich,
- obhajuje vlastné postupy riešenia problému a prijíma kompromisné riešenia,
- premýšľa o získanom poznatku,
- premýšľa o svojich chybách,
- používa pri riešení logické matematické a empirické postupy,
- s pomocou učiteľa vyhľadáva informácie, ktoré vedú k vyriešeniu problému,
- samostatne vyhľadáva informácie potrebné k riešeniu problému,
- pri riešení problému je trpezlivý a vytrvalý,
- pri riešení problému pracuje dôsledne,
- vyberá možnosti riešenia problému,
- objavuje rôzne varianty riešenia problému,
- hľadá konečné riešenie problému,
- sleduje vlastné pokroky pri zdoľávaní problémov,
- samostatne premyslí postup riešenia,
- využíva pokus a omyl, skúsenosti svoje a iných,
- využíva poznatky z praktických situácií,
- s pomocou učiteľa rieši konkrétnu úlohu,
- samostatne rieši menej náročné úlohy,
- samostatne dokáže vyriešiť náročné situácie a problémy,
- používa správne postupy pri riešení problému,
- ak nerozumie, opýta sa učiteľa,
- prijíma pomoc učiteľa a spolužiakov,
- požiada, prijíma a ponúka pomoc pri riešení problémov,
- s pomocou učiteľa zhodnotí výsledok svojej práce,
- pochopí dôležitosť svojej práce a práce iných,
- kriticky hodnotí a overuje výsledky riešenia a prijíma za ne zodpovednosť,
- overuje výsledky práce,
- hľadá cieľ a výsledok svojej práce,
- overuje výsledky práce v praxi,
- osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- aplikuje vedomosti a zručnosti v bežnom živote,
- aplikuje osvedčené postupy pri riešení podobných problémov,
- je zodpovedný za výsledky svojej práce,

- robí uvážlivé rozhodnutie,
- je schopný obhájiť svoje rozhodnutie,
- uvedomuje si zodpovednosť za svoje rozhodnutie,
- dokáže sa rozhodnúť, - uvedomuje si správnosť svojho rozhodnutia,
- uvedomuje si zodpovednosť za dôsledky svojho rozhodnutia,
- uvedomuje si svoje úspechy a cení si ich,
- uvedomuje si úspechy iných a uznáva ich,
- dokáže zhodnotiť prospešnosť svojej práce a práce iných.

Kompetencie komunikatívne

Žiak:

- formuluje správne otázky,
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky v logickom slede,
- rozumie súvislostiam,
- pýta sa učiteľa a spolužiakov,
- výstižne formuluje otázky k riešeným úlohám,
- pohotovo a správne sa vyjadruje k problému,
- vyjadrí svoj názor,
- obhajuje svoje názory,
- používa vhodné argumenty na obhajobu svojho názoru,
- premýšľa o podstate informácií,
- premýšľa o súvislostiach,
- využíva vedomosti a zručnosti,
- využíva svoje doterajšie vedomosti pri riešení nových úloh a problémov,
- kriticky zhodnotí výsledok využitia svojich vedomostí,
- aktívne počúva,
- správne reaguje na podnety,
- diskutuje s ostatnými dospelými a deťmi,
- primerane argumentuje,
- zapája sa do diskusie,
- chápe a rozumie ostatným,
- vie sa vcítiť do ich pocitov,
- je tolerantný,
- komunikuje a pýta sa,
- vyjadruje sa ku konkrétnym problémom,
- obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje,
- počúva druhých,
- počúva so záujmom,
- porozumie druhým,
- argumentuje pri riešení konkrétnej úlohy,
- argumentuje svoj názor a konfrontuje ho s inými,
- argumentuje svoje presvedčenie,
- má dostatočnú slovnú zásobu a vie správne vyslovovať,
- vie sa vyjadrovať nielen ústne, ale aj písomne,
- vyjadruje sa výstižne, zrozumiteľne a slušne,
- primerane reaguje na danú situáciu,
- rozumie textu podľa svojej úrovne a pochopí ho,
- rozumie rôznym typom textu a iných informačných a komunikačných prostriedkov,
- premýšľa o texte, reaguje naň a tvorivo ho využíva,

- porozumie zadaniu konkrétnej úlohy,
- rozumie používaným pojmom a terminológii,
- rozumie aj rôznym typom informačných prostriedkov,
- pomocou učiteľa využíva PC a komunikačné zdroje pri výučbe,
- využíva informačné a komunikačné prostriedky pre svoje učenie a komunikáciu s okolím,
- učí sa cudzí jazyk,
- dokáže využiť poznatky z cudzieho jazyka pri konverzácii na vyučovacej hodine,
- dokáže využiť poznatky z cudzieho jazyka v situáciách bežného života,
- zapája sa do diania v triede,
- komunikuje v triede a dodržiava dohodnuté pravidlá,
- využíva získané komunikačné schopnosti k vytváraniu plnohodnotných pracovných a osobných vzťahov.

Kompetencie sociálne

Žiak:

- dokáže pracovať v skupine,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- pozitívne ovplyvňuje vzťahy,
- aktívne počúva členov skupiny,
- dokáže riadiť prácu v skupine,
- prispieva k upevňovaniu dobrých medziľudských vzťahov,
- spolupracuje v skupine a s pedagógmi,
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými pri riešení danej úlohy,
- prispieva k upevňovaniu dobrých medziľudských vzťahov,
- spolupracuje v skupine,
- s ochotou sa podieľa na skupinovej alebo tímovej práci,
- efektívne ovplyvňuje priebeh riešenia danej úlohy,
- prispieva ku spolupráci,
- dokáže prijímať nové nápady,
- sám prichádza s novými nápadiami a postupmi pri spoločnej práci,
- ovplyvňuje spoločnú prácu,
- podieľa sa na vytváraní príjemnej atmosféry v tíme,
- prispieva k pozitívnej a tvorivej atmosfére v pracovnej skupine,
- požiada o pomoc v prípade potreby,
- poskytne pomoc druhým,
- poskytne svoje informácie, skúsenosti a zdroje ostatným v skupine,
- má vlastný názor,
- má vlastný názor a presadzuje ho,
- má vlastný názor, ale vie ustúpiť a prijať názor iných pokiaľ je lepší,
- oceňuje pomoc,
- oceňuje skúsenosti a vedomosti iných,
- čerpá zo skúseností,
- rešpektuje ostatných členov skupiny,
- prijíma úlohy v skupine,
- diskutuje v rámci skupiny,
- chápe pravidlá komunikácie,
- prispieva do diskusie,
- vhodne diskutuje a argumentuje,

- vytvára pozitívnu predstavu o sebe samom,
- riadi svoje správanie,
- riadi svoje jednanie, ktoré vedie k sebaúcte a k sebedovomiu,
- je kamarátsky,
- ovláda svoje správanie,
- ovláda svoje správanie a je si plne vedomý dôsledkov za nevhodné správanie,
- vie, že urobil chybu,
- snaží sa chybu napraviť,
- vie sa ospravedlniť, uznať a napraviť chybu.

Kompetencie občianske

Žiak:

- je ochotný pomôcť,
- je tolerantný k sebe a k iným,
- rešpektuje presvedčenie druhých ľudí,
- rešpektuje a je rešpektovaný vrstovníkmi,
- je schopný prijať a ponúknuť spoluprácu,
- vie oceniť prínos ostatných,
- odmieta hrubé zaobchádzanie a nespravodlivosť,
- uvedomuje si povinnosť postaviť sa proti násiliu, chráni slabších,
- uvedomuje si nebezpečenstvo vyplývajúce z negatívnych javov,
- rešpektuje dohodnuté spoločenské pravidlá,
- uvedomuje si dôsledky pri porušovaní pravidiel,
- odmieta porušovanie pravidiel,
- chápe základné pravidlá spoločnosti,
- správa sa podľa pravidiel spoločnosti,
- práva sa v súlade s morálnym kódexom,
- pod vedením učiteľa sa zoznamuje so svojimi právami a povinnosťami,
- je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo školy,
- je si vedomý jedinečnosti svojej osobnosti a osobností ostatných,
- je schopný vcítiť sa do situácie svojich vrstovníkov a ostatných ľudí,
- poskytne podľa svojich možností účinnú pomoc,
- vie pomoc iných oceniť. Správa sa zodpovedne v krízových situáciách
- rozhoduje sa v záujme podpory a ochrany zdravia,
- rozhoduje sa v konkrétnych situáciách v prospech druhých.

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Žiak:

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- dokáže pomenovať druhy umenia na úrovni primárneho vzdelávania,
- cení si a rešpektuje kultúrne a historické dedičstvo a ľudové tradície,
- chráni historické dedičstvo a hodnoty spoločnosti,
- ovláda základné pravidlá a normy súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- správa sa kultúrne, pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu,
- má osvojené základy pre tolerantné vnímanie iných kultúr,
- prejavuje primeraný záujem o kultúrne dianie v škole,
- aktívne sa zapája do riešenia spoločenských problémov.

Kompetencie pracovné

Žiak:

- pracuje podľa návodu,
- pracuje hospodárne,
- samostatne a bezpečne používa materiály a pomôcky,
- rozvíja svoje zručnosti pri práci s materiálom a pomôckami,
- vyhodnocuje možné riziká pri práci s rôznymi materiálmi a pomôckami,
- pozná a dodržiava bezpečnostné a hygienické zásady pri práci,
- učí sa s pomocou učiteľa reagovať na zmenené pracovné podmienky,
- dodržiava zásady bezpečnosti,
- používa vhodné metódy práce, ktoré vedú k cieľu,
- zodpovedne plní dané úlohy,
- pristupuje zodpovedne k výsledkom práce ostatných,
- dokáže zhodnotiť význam výsledkov práce,
- zoznamuje sa s rôznymi výrobnými postupmi,
- robí rozhodnutia o ďalšom vzdelávaní a profesijnom zameraní.

6. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami

Naša škola poskytuje základné vzdelanie všetkým žiakom školy, pričom vychádzame zo zásady rovnakého zaobchádzania a otvorenosti pre všetkých.

Na našej škole sa vzdelávajú aj žiaci so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami (ďalej len ŠVVP) sú to žiaci:

- a) **žiak so zdravotným znevýhodnením** – žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym, sluchovým, telesným, zrakovým postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím), žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom), žiak v hraničnom pásme mentálnej retardácie, žiak s poruchou správania
- b) **žiak so sociálne znevýhodneného prostredia**
- c) **žiak s nadaním**

Týmto žiakom vytvárame primerané podmienky na výchovu a vzdelanie. Sú to podmienky, ktoré je potrebné zabezpečiť navyše, okrem typických podmienok pre vzdelávanie žiakov. Tieto podmienky im zabezpečia rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Naša škola využíva jednu z možných foriem školskej integrácie a to individuálne začlenenie v bežnej triede ZŠ, kedy je žiak so ŠVVP začlenený medzi ostatných žiakov bežnej triedy. Takáto forma integrácie vytvára podmienky pre začlenenie sa žiaka do podmienok bežného života.

Podmienky pre vzdelávanie žiakov so ŠVVP

V podmienkach našej školy sa vzdelávajú hlavne žiaci s vývinovými poruchami učenia a správania, žiaci s ľahšou formou zrakového postihnutia, zdravotne oslabení a chorí aj menší počet žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia. Škola je ochotná a otvorená podať

pomocnú ruku aj ostatným žiakom so ŠVVP. Je schopná flexibilne vytvárať ďalšie podmienky na výchovu a vzdelávanie týchto žiakov.

Spolupráca s poradenskými zariadeniami

Škola úzko spolupracuje s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP), Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva (CŠPP) vo Zvolene. Na základe našej primárnej diagnostiky navrhujeme žiakov na psychologické a špeciálno – pedagogické vyšetrenia, ktoré vykonávajú hore uvedené poradenské zariadenia. Tieto zariadenia sú oprávnené vydávať rozhodnutia o individuálnom začlenení žiakov platné pre školu.

Odborné personálne zabezpečenie

Žiakom so ŠVVP zabezpečujú odborný servis školskí špeciálni pedagógovia a asistenti učiteľa. Pri riešení niektorých problémov spolupracuje aj výchovná poradkyňa. Odborná príprava pedagogických pracovníkov školy sa zabezpečuje prostredníctvom vzdelávacích programov a seminárov poskytovaných MPC v Banskej Bystrici a poradenskými zariadeniami, prípadne inými inštitúciami.

Spolupráca s rodičmi

Dôležitou súčasťou vzdelávania žiakov so ŠVVP je spolupráca a sústavná komunikácia s rodičmi žiakov so ŠVVP. Rodičia majú možnosť využívať konzultačné hodiny odborných pracovníkov školy.

Individuálny vzdelávací program individuálne začleneného žiaka (IVVP)

Nie všetci žiaci, ktorí sú evidovaní ako žiaci so ŠVVP sú individuálne začlenení. Za individuálne začleneného žiaka sa považuje taký žiak, ktorý má písomné odporúčanie poradenského zariadenia, vyplývajúceho z odbornej psychologickéj a špeciálno – pedagogickéj diagnostiky. V písomnom vyjadrení je navrhnutý ďalší spôsob vzdelávania a určená forma integrácie.

IVVP – je súčasťou základnej dokumentácie individuálne začleneného žiaka. Program vypracuje a priebežne dopĺňa v spolupráci so špeciálnym pedagógom triedny učiteľ. Obsahuje základné informácie o žiakovi, o osobitostiach jeho vplyvu jeho diagnózy a prognózy na výchovno – vzdelávací proces, o požiadavkách na úpravu prostredia triedy, učebných postupoch, organizácie výchovno – vzdelávacieho procesu, učebných plánov, učebných osnov, zabezpečení kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok a personálnej pomoci.

Ak je žiakovi potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v niektorých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť IVVP Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou IVVP, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka, prípadne potrebuje iné úpravy.

IVVP sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať. IVVP musí byť podpísaný riaditeľom školy, triednym učiteľom, špeciálnym pedagógom, , zákonným zástupcom žiaka.

Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov

Hodnotenie výchovno – vzdelávacích výsledkov žiakov prebieha v zmysle Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov so ŠVVP v bežných základných školách a Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s vývinovými poruchami učenia v základných školách. Pri hodnotení učebných výsledkov učiteľ rešpektuje psychický a fyzický zdravotný stav žiaka, druh a stupeň postihnutia, ak má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.

Výchova a vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU)

Táto skupina žiakov je v našej škole najviac zastúpená. Pre žiakov s vývinovými poruchami učenia je charakteristické, že podávané školské výkony nezodpovedajú ich rozumovej úrovni. Najčastejšie sa vyskytujúce poruchy sú dyslexia – porucha čítania, dysgrafia – porucha grafického prejavu najmä písania, , dysortografia – porucha pravopisu, dyskalkúlia – porucha matematických schopností. Tieto poruchy sú často sprevádzané hyperaktivitou, prípadne hypoaktivitou, nesústredenosťou, impulzívnym správaním, nerozvinutou pohybovou koordináciou a ďalšími príznakmi v psychomotorickej oblasti. Väčšinou sa nejedná o jeden druh poruchy, príznaky sa vzájomne prelínajú a v priebehu trvania vykazujú rôznu intenzitu.

Svojím obsahom sa vzdelávací proces žiakov s VPU zásadne neodlišuje od vzdelávania ostatných žiakov. Vzhľadom na to, že sa poruchy prejavujú zo začiatku hlavne v slovenskom jazyku žiaci chodia na tieto hodiny individuálne, alebo skupinovo k špeciálnej pedagogičke, kde sa vzdelávajú špeciálnymi postupmi a metódami s pomocou názorných kompenzačných pomôcok. Často sa využívajú špeciálne pracovné listy. Ťažisko nápravy prebieha u žiakov prvého stupňa. Vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia usmerňujú Metodické pokyny k výchove a vzdelávaniu žiakov s vývinovými poruchami učenia v základných a stredných školách a Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s vývinovými poruchami učenia v základných a stredných školách.

Výchova a vzdelávanie žiakov s poruchami správania

V menšom počte je v našej škole zastúpená aj táto skupina žiakov. Poruchy správania z pedagogického hľadiska chápeme ako široké, etiologicky, rôznorodé spektrum neprispôsobivého správania, pričom jedinec je rezistentný na bežné výchovné pôsobenie a jedná sa o trvalejší ráz a prejav osobnosti. Medzi najčastejšie poruchy správania, ktoré sú diagnostikované u žiakov našej školy patrí: Porucha pozornosti - ADD, Attention Deficit Disorders, (klasifikačný systém DSM-IV) je vývinová porucha charakteristická neprimeraným stupňom pozornosti. Ide o neschopnosť zamerať pozornosť hlavne na informačný proces. Porucha pozornosti s hyperaktivitou - ADHD, Attention Deficit Hyperactivity Disorders, (klasifikačný systém DSM-IV) je vývinová porucha charakteristická veku dieťaťa neprimeraným stupňom pozornosti, hyperaktivity a impulzivity. S takýmito žiakmi sa pracuje hlavne v bežnej triede, dôležitá je spolupráca triedneho učiteľa a rodiča, prípadne ostatných odborných pracovníkov školy. Takýmto žiakom vyhovuje menší kolektív, časté zmeny činností, neustále opakovanie a utvrdzovanie učiva. Vo výchovno-vzdelávacom procese žiaka sa kladie zvýšený dôraz na individuálny prístup s ohľadom na špecifické výchovno-vzdelávacie potreby žiaka. Základom je nadviazanie pozitívneho emocionálneho kontaktu a porozumenia medzi učiteľom a žiakom.

Špecifické výchovno-vzdelávacie postupy a organizácia práce sa týka:

- úpravy prostredia
- umiestnenia žiaka v triede
- individuálneho pracovného tempa a učebných postupov žiaka
- metodických postupov vo vyučovaní a prístupov vo výchove žiaka
- hodnotenia správania a učebných výsledkov žiaka

Pri takýchto žiakoch sa vyučovania zúčastňujú asistenti učiteľa. Podľa potreby spolupracujú s učiteľom na vyučovaní, vykonávajú pedagogický dozor počas prestávok, zasahujú v situáciách na vyučovaní, keď je potrebné žiaka upokojiť alebo na istý čas izolovať od ostatných žiakov. Asistenti učiteľa spolupracujú so špeciálnym pedagógom a rešpektujú ich odborné usmernenia.

Špeciálny pedagóg poskytuje špeciálny výcvik zameraný na pozornosť, koncentráciu prípadne na ďalšie oblasti v ktorých je potrebné uskutočniť nápravu.

Vzdelávanie žiakov usmerňuje Metodicko – informatívny materiál – žiak s poruchami správania v základnej a strednej škole.

Výchova a vzdelávanie žiakov s telesným, zrakovým postihnutím, zdravotne chorých a oslabených

V škole máme aj žiakov s ľahšou formou zdravotného postihnutia. Zatiaľ nebolo potrebné vykonať debarierizáciu školy ani väčšie úpravy prostredia pre žiakov s telesným postihnutím. Úpravy a redukcia sa týkala priamo vyučovacieho procesu, vzhľadom na problémy žiakov s grafomotorikou - jemnou motorikou hlavne v predmetoch kde sa vyžaduje presnosť a kladie dôraz na jemnú motoriku. Takíto žiaci bývajú oslobodení úplne, alebo čiastočne od TV podľa zdravotného stavu žiaka. Škola podľa potreby spolupracuje s odbornými pracovníkmi neurológom, prípadne detským lekárom. So žiakmi môže pracovať na hodinách asistent učiteľa.

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Na škole sa vzdeláva aj menšia skupina žiakov, ktorá nemá vo svojom rodinnom prostredí vytvorené tie najlepšie podmienky pre svoj vývin, vrátane podmienok pre vzdelávanie. Aj pre túto skupinu žiakov sa snažíme vytvárať podmienky, ktorými sú: individuálny prístup, pomoc asistenta učiteľa, vzdelávanie takýchto detí v triedach s menším počtom žiakov, individuálna práca špeciálneho pedagóga zameraná na rozvoj rečových schopností, stimulácia v oblasti rozvoja jemnej motoriky, osvojovanie si pojmov a praktických úloh. V spolupráci s učiteľmi a ostatnými odborníkmi školy konzultovať so zákonnými zástupcami detí výchovno -vzdelávacie postupy.

V. Vnútroňný systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie žiakov

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov

Hodnotenie žiakov základnej školy je spracovaný v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy . Hodnotenie a klasifikácia žiaka je súčasťou výchovno – vzdelávacej práce školy a má kľúčové miesto medzi všetkými evalvačnými činnosťami. Priamo v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu a tiež súhrne za určité konkrétne vzdelávacie obdobie poskytuje učiteľ žiakovi nevyhnutnú spätnú väzbu a pravdivý obraz o tom, s akým úspechom sa mu darí dosahovať jednotlivé konkretizované výstupy vedúce ku kľúčovým kompetenciám.

Cieľom hodnotenia výsledkov žiakov v škole je:

poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládal požiadavky naňho kladené, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky, súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov, zhodnotenie prepojenia vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Dôraz je kladený na:

konštatovanie úrovne stavu a posúdenie miery dosiahnutých očakávaných výstupov formulovaných v učebných osnovách jednotlivých predmetov ŠkVP, _ zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú, hodnotenie je pedagogicky zdôvodnené, odborne správne a preukázateľné.

Hodnotenie výsledkov vzdelávania a správania žiakov je:

- jednoznačné zrozumiteľné
- porovnateľné s vopred stanovenými kritériami
- vecné
- všestranné

Pravidlá pre hodnotenie žiakov:

- hodnotenie má byť pre žiaka motivujúce k ďalšiemu rozvoju,
- žiak má právo vedieť, kedy, akým spôsobom a podľa akých kritérií bude hodnotený,
- žiak je vedený k sebahodnoteniu s uplatňovaním spätnej väzby,
- dôležité je priebežné hodnotenie a postupnosť medzi priebežným a záverečným hodnotením.

Spôsob získavania podkladov pre hodnotenie:

Podklady na hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a. sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b. sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c. rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové) a didaktickými testami; uplatňuje aj metódy menej riadené (referáty, denníky, projekty, sebahodnotiace listy, dotazníky, pozorovania, portfóliá) - súbor prác žiaka, ktoré vypovedajú o jeho výkone,

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- d. analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- e. konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a podľa potreby s odbornými zamestnancami zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast, najmä u žiaka s trvalejšími psychickými a zdravotnými ťažkosťami a poruchami,
- f. rozhovormi so žiakom a so zákonným zástupcom žiaka.

V niektorých predmetoch žiaci vytvárajú svoje portfólio.

Pri klasifikácii sledujeme najmä:

- ucelenosť, presnosť a trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov
- kvalitu a rozsah získaných zručností vykonávať požadované intelektuálne a motorické
- činnosti
- schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh
- kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť
- aktivitu v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim
- presnosť, výstižnosť a odbornú i jazykovú správnosť ústneho a písomného prejavu
- kvalitu výsledkov činností
- osvojenie účinných metód samostatného štúdia

V 1.- 4.ročníku pri hodnotení písomných previerok vedomostí a samostatných prác postupujeme podľa nasledovných kritérií :

Úspešnosť - Klasifikácia

100%	-	89%	1 (výborný)
88%	-	76%	2 (chválitebný)
75%	-	50%	3 (dobrý)
49%	-	25%	4 (dostatočný)
24%	-	0%	5 (nedostatočný)

V 5.- 9.ročníku pri hodnotení písomných previerok vedomostí a samostatných prác postupujeme podľa nasledovných kritérií:

Úspešnosť - Klasifikácia

100%	-	90%	1 (výborný)
89%	-	75%	2 (chválitebný)
74%	-	50%	3 (dobrý)
49%	-	25%	4 (dostatočný)
24%	-	0%	5 (nedostatočný)

Ďalšie podrobnosti hodnotenia v jednotlivých predmetoch sú súčasťou osnov predmetu.

Hodnotenie výsledkov vzdelávania žiaka na vysvedčení je vyjadrené klasifikačným stupňom, slovnou alebo kombináciou oboch spôsobov.

O spôsobe hodnotenia rozhoduje riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

1. V 1.-9. ročníku sa predmety okrem ďalej uvedených hodnotia klasifikáciou.
1. Predmet etická výchova a náboženská výchova sa neklasifikuje.
2. V 5. – 8.ročníku sa predmety hudobná výchova, telesná a športová výchova, výtvarná výchova hodnotia slovnou.
3. V 9.ročníku sa predmety technika, svet práce, výchova umením, telesná a športová výchova hodnotia slovnou.

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

4. V 5. – 7.ročníku sa predmet technika hodnotí klasifikáciou.
5. Podľa § 55, ods.4 zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa pri hodnotení a klasifikácii žiaka s vývinovými poruchami alebo žiaka so zdravotným postihnutím sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie.

Hodnotenie správania

Správanie žiakov sa klasifikuje týmito stupňami :

- 1 – veľmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3– menej uspokojivé
- 4 – neuspokojivé

Známka zo správania sa uzatvára za príslušné klasifikačné obdobie.

Za vzorné správanie , za vzorné plnenie povinností alebo za statočný čin možno žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie.

Ak sa žiak prevíni proti školskému poriadku, možno mu uložiť napomenutie alebo pokarhanie triednym učiteľom alebo pokarhanie riaditeľom školy.

Pri udeľovaní výchovného opatrenia sa postupuje podľa školského poriadku

O udelených pochvalách a výchovných opatreniach je preukázateľným spôsobom informovaný zákonný zástupca žiaka.

Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom vzdelávanie môže riaditeľ školy použiť ochranné opatrenie , ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania a umiestnením takéhoto žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti iného pedagogického zamestnanca, ktorý dozrie na jeho bezpečnosť a ochranu zdravia.

Riaditeľ školy bezodkladne privolá :

- zákonného zástupcu žiaka
- zdravotnú pomoc
- políciu

Ochranné opatrenie slúži na upokojenie žiaka. O dôvodoch priebehu ochranného opatrenia je potrebné vyhotoviť písomný záznam.

Celkové hodnotenie žiaka

Celkové hodnotenie žiaka **nultého ročníka, prípravného ročníka a prvého ročníka** základnej školy sa na konci prvého a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje takto:

- a. prospel,
- b. neprospel.

Celkové hodnotenie žiaka **druhého až deviateho ročníka** základnej školy, sa na konci prvého a druhého polroka vyjadruje na vysvedčení takto:

- a) prospel s vyznamenaním,
- b) prospel veľmi dobre,
- c) prospel,
- d) neprospel.

- A/ Žiak prospel s vyznamenaním**, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný stupeň prospechu z povinných vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom vyučovacom predmete nedosiahol horšie hodnotenie ako „dosiahol dobré výsledky“ a jeho správanie je veľmi dobré.
- B/ Žiak prospel veľmi dobre**, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá stupeň prospechu horší ako dobrý, priemerný stupeň prospechu z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nedosiahol horšie hodnotenie ako „dosiahol uspokojivé výsledky“ a jeho správanie je veľmi dobré.
- C/ Žiak prospel**, ak nemá stupeň prospechu nedostatočný ani v jednom povinnom vyučovacom predmete; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nebol hodnotený ako „dosiahol neuspokojivé výsledky“.
- D/ Žiak neprospel**, ak má z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške stupeň nedostatočný; ak pri slovnom hodnotení z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške bol hodnotený ako „dosiahol neuspokojivé výsledky“.
- E/ Žiakovi**, ktorý je v niektorom vyučovacom predmete neklasifikovaný (nehodnotený), sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza namiesto klasifikačného stupňa alebo slovného hodnotenia slovo:
- absolvoval, ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese daného predmetu alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,
  - neabsolvoval, ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,
  - neabsolvoval, ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevie uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa; celkové hodnotenie takého žiaka je neprospel.

Hodnotenie žiakov pri plnení povinnej školskej dochádzky mimo územia SR

Žiak, ktorý vykonáva osobitný spôsob školskej dochádzky (individuálne vzdelávanie v zahraničí pre žiakov základnej školy), vykoná komisionálnu skúšku:

- pred návratom zo zahraničia (v auguste),
- pri dlhodobom pobyte po ukončení posledného ročníka príslušného stupňa vzdelania (po skončení 9. ročníka).

Žiak môže zo závažných dôvodov, najmä sťaženej dostupnosti ku kmeňovej škole, vykonať skúšku aj na inej škole v SR po dohode zákonného zástupcu žiaka s riaditeľom školy, v ktorej sa má skúška vykonať.

Riaditeľka školy určí :

- vyučovacie predmety, z ktorých sa má skúška vykonať a obsah skúšky,
- termín skúšky po prerokovaní so zákonným zástupcom žiaka.

Žiakovi, ktorý úspešne vykonal skúšku zo všetkých povinných predmetov učebného plánu príslušného ročníka kmeňovej školy , škola vydá vysvedčenie.

Riaditeľka školy zaradí žiaka po ukončení osobitného spôsobu školskej dochádzky do príslušného ročníka podľa výsledkov komisionálnej skúšky a podľa výsledkov žiaka dosiahnutých v predchádzajúcom vzdelávaní.

Hodnotenie žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v súlade so Zásadami hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 Metodického pokynu.

Triedny učiteľ a učitelia jednotlivých predmetov priebežne a preukázateľným spôsobom informujú zákonného zástupcu žiaka o prospechu a správaní žiaka. Na informovanie zákonného zástupcu o priebežných výsledkoch žiaka sa používa žiacka knižka, internetová žiacka knižka alebo iný informačný prostriedok.

Opravné skúšky

Žiak, ktorý má na konci druhého polroku najviac z dvoch povinných vyučovacích predmetov prospech nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky v slovnom hodnotení, alebo vyučovací predmet neabsolvoval a neprospeš, môže na základe rozhodnutia riaditeľa vykonať z týchto predmetov opravnú skúšku.

Komisionálne skúšky

Žiak sa hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak:

- je skúšaný v náhradnom termíne,
- vykonáva opravnú skúšku,
- preskúšanie požiada zákonný zástupca,
- sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa,
- je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
- plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
- má povolené individuálne vzdelávanie,
- ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.

Ukončovanie štúdia

Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy žiak získa primárne vzdelanie. Na vysvedčení v štvrtom ročníku sa do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Podľa § 52 zákona SR c. 317/ 2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov výsledky, kvalitu a náročnosť výkonu pedagogickej činnosti alebo výkonu odbornej činnosti, mieru osvojenia si a využívania profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov hodnotí :

- a) **uvádzajúci pedagogický** zamestnanec začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo uvádzajúci odborný zamestnanec začínajúceho odborného zamestnanca priebežne a na konci adaptačného obdobia,
- b) **priamy nadriadený** podriadeného jedenkrát ročne najneskôr do konca školského roka. O hodnotení sa vyhotovuje písomný záznam.

Hodnotenie je podkladom pre :

- rozhodnutie riaditeľa o ukončení adaptačného vzdelávania,
- vypracovanie plánu kontinuálneho vzdelávania,
- odmeňovanie.

Zamestnávateľ rozpracuje zásady hodnotenia pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v pracovnom poriadku. Harmonogram kontroly a hodnotenia zamestnancov je súčasťou plánu práce školy a kolektívnej zmluvy.

Systém kontroly a hodnotenia výkonov pedagogických zamestnancov je priebežné monitorovanie aktivít zamestnancov a ich normatívne hodnotenie na základe poznatkov získaných :

- pozorovaním, hospitačnou činnosťou , individuálnymi rozhovormi,
- analýzou predpísaných písomných prác,
- referenciami od žiakov, rodičov a iných odborných zamestnancov,
- vyhodnocovaním výsledkov rôznych typov súťaží a predmetových olympiád,
- vyhodnocovaním úspešnosti externých testovaní,
- zhodnotením dosahovaných výchovno – vzdelávacích výsledkov,
- hodnotením činnosti pedagóga v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- vyhodnocovaním plnenia činností zadaných nad rámec pracovných úloh.

Cieľ hodnotenia:

- harmonizácia aktivít výchovno – vyučovacieho procesu,
- zvyšovanie kvality práce jednotlivých pedagogických zamestnancov,
- rozvoj kompetencií pedagogických zamestnancov a zlepšovanie ich výkonu,
- motivácia pedagogických zamestnancov,
- zvyšovanie kvality školy prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania pedagogických zamestnancov.

Pri hodnotení pedagogických zamestnancov sa budú zohľadňovať nasledovné oblasti:

A) Plnenie pracovných povinností:

- miera osvojenia si a využívania profesijných kompetencií,
- plnenie úloh koncepčného zámeru rozvoja školy,
- plnenie úloh Školského vzdelávacieho programu,
- plánovanie a organizovanie práce
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú činnosť školy,
- kvalitné vzdelávacie výsledky,
- pravidelná príprava na vyučovanie a vhodný výber pomôcok,
- účelné a efektívne využívanie moderných metód pri výkone pedagogickej a odbornej činnosti,
- využívanie a manipulácia s didaktickou technikou a modernými informačnými technológiami,
- vypracúvanie individuálnych vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a ich dôsledné uplatňovanie v praxi,

- evidovanie informácií o osobnosti dieťaťa alebo žiaka a jeho rozvoji,
- komunikácia so zákonnými zástupcami a organizáciami, ktoré sa na výchove a vzdelávaní podieľajú, reprezentácia školy.

B) Činnosť v pracovnom tíme:

- interpersonálne vzťahy,
- spolupráca,
- komunikácia,
- flexibilita a ochota,
- schopnosť rozhodovať,
- schopnosť viesť spolupracovníkov.

C) Osobnostný rozvoj:

- záujem o kontinuálne vzdelávanie,
- jazykové schopnosti,
- uplatňovanie IKT.

3. Hodnotenie školy - autoevalvácia

Hodnotenie školy bude zamerané na:

- ciele, ktoré si škola určila v koncepcnom zámere školy a ŠkVP, realnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie spôsobov akými škola plní stanovené ciele v súlade so ŠkVP a zodpovedajúcimi právnymi predpismi,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých je potrebné úroveň vzdelávania zlepšiť,
- účinnosť prijatých opatrení vo vlastnom hodnotení.

Sledované oblasti :

- podmienky vzdelávania,
- priebeh vzdelávania,
- úroveň podpory žiakov
- žiaci individuálne začlenení,
- riadenie školy – personálna práca, podmienky ku vzdelávaniu, napĺňanie cieľov ŠkVP,
- úroveň výsledkov práce.

Metodika hodnotenia školy sa bude riadiť nasledovným:

- zapojenie čo najväčšieho počtu zainteresovaných osôb,
- zohľadňovanie rôznych metód na získanie podkladov k hodnoteniu,
- využívanie rôznych zdrojov informácií,
- transparentnosť hodnotenia.

Indikátory autoevalvácie:

A) Vzdelávacie výsledky

- kvalita a úroveň vedomostí, zručností a návykov žiakov v jednotlivých ročníkoch a v jednotlivých vyučovacích predmetoch,
- stupeň zvládnutia učiva podľa predpísaných štandard,

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- úroveň dosiahnutých vedomostí, zručností a návykov v porovnaní s predchádzajúcim rokom,
- prekonávanie prekážok v učení – starostlivosť o žiakov so ŠVVP.

B) Výsledky v oblasti výchovy

- úroveň mravných vlastností a rozvoj pozitívnych občianskych postojov u žiakov,
- iniciatívnosť, ochota spolupracovať, schopnosť tvorivého a pozitívneho myslenia,
- frekvencia a úspešnosť riešenia výchovných problémov zo strany pedagogických zamestnancov.

C) Úspešnosť absolventov príslušného stupňa vzdelania

- záujem žiakov o ďalšie vzdelávanie a ich prijatie na štúdium do výberových škôl.

D) Využitie vyučovacieho času

- počet vyučovacích hodín , ktoré sa počas školského roka z objektívnych dôvodov neodučia, - pomer produktívneho/ neproduktívneho využitia vyučovacieho času,
- nekvalifikované vyučovanie – aj zastupovaním neprítomných vyučujúcich,
- percento nekvalifikovane odučených vyučovacích hodín v jednotlivých predmetoch.

E) Kvalita vyučovacieho procesu

- zisťovanie kvality vyučovacieho procesu, jej vyhodnocovanie , stimulácia učiteľov k zvyšovaniu kvality,
- činnosť MZ a PK na usmerňovanie a riadenie vyučovacieho procesu a na zvyšovanie jeho efektívnosti,
- osobnosť žiaka vo výchovno – vyučovacom procese – uplatňovanie zásady rovnosti.

F) Škola ako miesto pre učenie

- frekvencia monitorovania a vyhodnocovania vzdelávacích výsledkov žiakov - pokroky,
- stupeň zavádzania alternatívnych metód výučby,
- rovnosť šancí byť úspešný,
- spokojnosť žiakov a klíma na vyučovacích hodinách.

G) Škola ako sociálne prostredie

- sociálna klíma v školskom prostredí,
- dodržiavanie pravidiel školského poriadku - zásada rovnosti,
- vzájomné vzťahy v triednych kolektívoch: žiak – žiak , učiteľ – žiak, - podiel žiakov na formovaní sociálneho života školy.

H) Škola ako profesionálne prostredie

- záujem a podmienky na profesionálny rozvoj pedagogických zamestnancov,
- riadenie školy – proces rozhodovania a spolurozhodovania ,
- perspektíva a koncepčný zámer ďalšieho rozvoja školy ,
- kľúčové kompetencie a ich plnenie.

I) Škola a rodičia

- úroveň a frekvencia vzájomnej komunikácie prostredníctvom individuálnych stretnutí, listov, oznámení, telefonických rozhovorov a pod.,

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- záujem o dosahované výchovno – vzdelávacie výsledky dieťaťa, rešpektovanie požiadaviek školy a pomoc rodičov pri učení,
- rešpektovanie požiadaviek rodiča,
- aktívny podiel rodičov na organizovaní mimoškolských a mimotriednych aktivitách.

J) Škola a miestna komunita

- vzťahy školy s miestnou komunitou , úroveň spolupráce,
- vzájomná komunikácia , zisťovanie potrieb a požiadaviek, stretnutia,
- vzájomná pomoc a podpora.

K) Škola a inštitúcie

- vzájomná komunikácia a spolupráca,
- pomoc pri riešení problémov.

Dôležitou súčasťou autoevalvácie školy sú prieskumy, ktorých výsledky slúžia na získanie informácií o úspešnosti jednotlivých školských aktivít. Každý rok sa v rámci školy uskutoční prieskum situácie vplyvu a výskytu negatívnych javov – návykové látky, šikanovanie, zneužívanie detí a pod. Pravidelne 1x do roka sa uskutoční prieskum o stravovacích návykoch žiakov školy. Výsledky hodnotenia, závery a opatrenia sa budú pravidelne prerokovávať na pracovných poradiach, zasadnutiach pedagogickej rady a na rade školy.

VI. Kontinuálne vzdelávanie

Podľa § 153 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov sa zamestnávateľ stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov alebo o jej zvyšovanie. Zodpovednosť vedúceho pedagogického zamestnanca – riaditeľa za ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov vyplýva aj z § 5 ods. 2 písm. c) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a je v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Podľa § 35 zákona č. 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavania, obnovovania, zdokonaľovania, rozširovania a dopĺňania profesijných kompetencií pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca potrebných na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti.

Profesijný rozvoj je proces prehlbovania, zdokonaľovania a rozširovania kvalifikácie a profesijných kompetencií v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, spoločenskými potrebami a požiadavkami na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti.

Pri stanovení požiadaviek na kontinuálne vzdelávanie sa vychádzalo zo vzdelávacích priorít školy:

- uvádzať začínajúcich pedagogických zamestnancov do praxe,
- udržiavať a zvyšovať kompetencie pedagogických zamestnancov - spôsobilosti efektívne vychovávať a vzdelávať,
- motivovať pedagogických zamestnancov pre celoživotné sebvzdelávanie, vzdelávanie a zdokonaľovanie profesijných spôsobilostí,

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilostí pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,
- sprostredkovať pedagogickým zamestnancom najnovšie poznatky z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied.

Pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií :

- triedny učiteľ,
- výchovný poradca,
- vedúci MZ a PK,
- koordinátor prevencie,
- koordinátor informatizácie,
- špecialista na výchovu žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Pripravovať pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému:

- tvorba ŠkVP,
- tvorba projektov,
- pedagogický výskum a pod,

Pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami :

- videotechnika,
- výpočtová technika,
- multimédiá,
- zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe,
- podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov,
- sprostredkovať operatívny a časovo aktuálny transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému,
- pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.

Základné princípy kontinuálneho vzdelávania:

- rovnosť príležitostí - každý z pedagogických zamestnancov má rovnaké šance zúčastniť sa na tých formách a druhoch vzdelávania ktoré sú zahrnuté v ročnom pláne vzdelávania,
- potreby školy - základným parametrom pre výber konkrétnej formy alebo druhu vzdelávania sú skutočné potreby školy,
- rozpočet školy - výber a realizácia jednotlivých vzdelávacích aktivít vychádza a je podriadená rozpočtovým možnostiam školy,
- študijné záujmy pedagogických zamestnancov - pri dodržaní predchádzajúcich princípov a podmienok pri výbere konkrétnej formy a druhu vzdelávania je nutné zohľadňovať študijné záujmy pedagogických zamestnancov.

VII. Učebné plány

ISCED 1

Inovovaný rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským, platný pre 1.-3.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník (skratka)	1.	2.	3.	4.	Min.p očet hodín	Počet hodín v ŠkVP	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra (SJaL)	9	8	7	7	31		31
	anglický jazyk (ANJ)	- +1	- +1	3	3	6	2	8
Matematika a práca s informáciami	matematika (MAT)	4	4	4	4	16		16
	informatika (INF)		- +1	1	1	2	1	3
Človek a príroda	prvouka (PVO)	1	2			3		3
	prírodoveda (PDA)			1 +1	2	3	1	4
Človek a spoločnosť	vlastiveda (VLA)			1	2	3		3
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova (ETV/NVB)	1	1	1	1	4		4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie (PVC)			1	1	2		2
Umenie a kultúra	hudobná výchova (HUV)	1	1	1	1	4		4
	výtvarná výchova (VYV)	2	2	1	1	6		6
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova (TSV)	2 +1	2 +1	2 +1	2	8	3	11
	základ	20	20	23	25	88		
	voliteľné (disponibilné) hodiny	2	3	2	1	8		
	spolu	22	23	25	26	96		95

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

Pri stanovení výstupov v školskom vzdelávacom programe sa bude vychádzať zo **vzdelávacích štandardov**, ktoré boli vymedzené v štátnom vzdelávacom programe a sú záväzné pre všetkých žiakov školy.

Vzdelávací štandard sa skladá z dvoch častí:

- obsahový štandard
- výkonový štandard

Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah vzdelávania a výkonová časť určuje, na akej úrovni má žiak dané minimálne učivo ovládať a čo má vykonať.

Disponibilné hodiny sú v rámci učebného plánu školy v 1. – 3. ročníku použité na zvýšenie minimálnej hodinovej dotácie predmetov anglický jazyk, informatika, prírodoveda, telesná a športová výchova. Na základe toho sme upravili kvalitu výkonu nasledovným spôsobom:

Zmena kvality výkonov:

a) anglický jazyk

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 1. ročníka primárneho vzdelávania. (v 1. ročníku – 1 hodina týždenne, v 2. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre anglický jazyk.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- ústneho prejavu – monológ, dialóg, rozvoj hovorenia.

b) informatika

Vo vyučovacom predmete informatika sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 2. ročníka primárneho vzdelávania. (v 2. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre informatiku.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- Reprezentácie a nástroje
  - použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií,
  - nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií,
  - zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú konkrétnu situáciu, problém.
- Komunikácia a spolupráca
  - použiť nástroje na prezeranie webových stránok,
  - získať informácie z webových stránok.
- Algoritmické riešenie problémov
  - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti,
  - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie,
  - interpretovať postupnosť príkazov,
  - vyhľadať chybu v postupnosti príkazov.
- Softvér a hardvér
  - pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni: ovládať programy myšou,
  - písať na klávesnici.
- Informačná spoločnosť
  - diskutovať o rizikách na internete.

c) prírodoveda

Vo vyučovacom predmete prírodoveda sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne. (v 3. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre prírodovedu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- a. Rastliny
  - vychádzka do prírody,
  - praktické ukážky a poznávanie rastlín,
  - návšteva arboréta.
- b. Živočíchy
  - premietanie prírodopisných filmov,
  - návšteva farmy.
- c. Človek
  - premietanie filmov, práca s IKT,
  - beseda s odbornou lekárkou.
- d. Neživá príroda a skúmanie prírodných javov
  - poznávanie svojho okolia – kultúrne pamiatky (regionálna výchova),
  - zdravá výživa – praktické ukážky (ochrana života a zdravia),
  - členovia rodiny (osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu).

d) telesná a športová výchova

Vo vyučovacom predmete telesná a športová výchova sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 3 hodiny týždenne.

(v 1. ročníku – 1 hodina týždenne, v 2. ročníku – 1 hodina týždenne, v 3. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre telesnú a športovú výchovu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- zdravie životný štýl
- telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť
- športové činnosť pohybového režimu

ISCED 2

Inovovaný rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským, platný pre 5.-7.ročník

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník (skratka)	5.	6.	7.	8.	9.	Min. počet hodín	Počet hodín v ŠkVP	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra (SJL)	5	5	4 +1	5	5	24	1	25
	anglický jazyk (ANJ)	3 +1	3 +1	3	3	3	15	2	17
	Španielsky/Nemecký jazyk (SJ), (NEJ)			+2			0	2	2
Matematika a práca s informáciami	matematika (MAT)	4 +1	4 +1	4 +1	4	5	21	3	24
	informatika (INF)	1	1	1	1	-	4		4
Človek a príroda	fyzika (FYZ)		2	1	2	1	6		6
	chémia (CHE)			2	2	1	5		6
	biológia(BIO)	2	1 +1	2	1	1	7	1	8
Človek a spoločnosť	dejepis (DEJ)	1	1	1	1	2	6		6
	geografia (GEG)	2	1 +1	1	1	1	6	1	7
	občianska náuka (OBN)	+1	1	1	1	1	4	1	5
Človek a svet práce	technika (THD)	1	1	1	1	1	5		5
Umenie a kultúra	hudobná výchova (HUV)	1	1	1	1		4		4
	výtvarná výchova (VYV)	1	1	1	1	1	5		5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova (TŠV)	2	2	2	2	2	10		12
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova (ETV/NBV)	1	1	1	1	1	5		5
	základ	24	25	26	27	25	127		
	Voliteľné (disponibilné hodiny)	3	4	4	3	5	19		
	spolu	27	29	30	30	30	146		141

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

Pri stanovení výstupov v školskom vzdelávacom programe sa bude vychádzať zo **vzdelávacích štandardov**, ktoré boli vymedzené v štátnom vzdelávacom programe a sú záväzné pre všetkých žiakov školy.

Vzdelávací štandard sa skladá z dvoch častí:

- obsahový štandard
- výkonový štandard

Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah vzdelávania a výkonová časť určuje, na akej úrovni má žiak dané minimálne učivo ovládať a čo má vykonať.

Disponibilné hodiny sú v rámci učebného plánu školy v 5. – 7. ročníku použité na zvýšenie minimálnej hodinovej dotácie predmetov slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, španielsky jazyk, nemecký jazyk, matematika, biológia, geografia, občianska náuka. Na základe toho sme upravili kvalitu výkonu nasledovným spôsobom:

Zmena kvality výkonov:

a) slovenský jazyk a literatúra

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne.

(v 7. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre slovenský jazyk a literatúru.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- písomného prejavu – gramatika, interpunkcia, pravopis,
- čítania s porozumením – porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch,
- ústneho prejavu – sformulovať vlastný názor a vedieť ho obhájiť, analyzovať a hodnotiť kvalitu ústneho prejavu, monológ, dialóg, rozvoj hovorenia.

b) anglický jazyk

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny týždenne.

(v 5. ročníku – 1 hodina týždenne, v 6. ročníku - 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre anglický jazyk.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- projektové témy na záver každej lekcie,
- počúvania s porozumením,
- čítania s porozumením,
- písomného a ústneho prejavu

c) španielsky jazyk

Vo vyučovacom predmete španielsky jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 7. ročníka.

(v 7. ročníku – 2 hodiny týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín, v alternatíve s nemeckým jazykom).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre španielsky jazyk.

d) *nemecký jazyk*

Vo vyučovacom predmete nemecký jazyk sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 2 hodiny týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 7. ročníka.

(v 7. ročníku – 2 hodiny týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín, v alternatíve so španielskym jazykom).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre nemecký jazyk.

e) *matematika*

Vo vyučovacom predmete matematika sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 3 hodiny týždenne.

(v 5. ročníku – 1 hodina týždenne, v 6. ročníku - 1 hodina týždenne, v 7. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre matematiku.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

5. ročník:

- riešenia úloh rozvíjajúcich špecifické myslenie,
- riešenia slovných úloh – čítanie s porozumením,
- riešenia aplikačných úloh.

6. ročník:

- riešenia slovných úloh s desatinnými číslami z praxe,
- riešenia úloh z oblasti kombinatoriky,
- riešenia slovných úloh z praxe.

7. ročník:

- riešenia slovných úloh so zlomkami z praxe – čítanie s porozumením,
- riešenia slovných úloh z oblasti finančníctva a bankovníctva – finančná gramotnosť,
- práce s tabuľkami a diagramami,
- riešenia úloh z praxe zameraných na pomer, priamu a nepriamu úmernosť – čítanie s porozumením.

f) *biológia*

Vo vyučovacom predmete biológia sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne.

(v 6. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšená z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre biológiu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- vychádzky do prírody,
- praktické pozorovanie a poznávanie prírodnín,
- prezentácie vlastných prác z tematických celkov,
- prehĺbenie poznatkov z tematických celkov Život s človekom a v ľudskej spoločnosti, Základná štruktúra života – bunka, Vnútoraná stavba tela a rastlín, húb a bezstavovcov.

g) geografia

Vo vyučovacom predmete geografia sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne.

(v 6. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšená z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre geografiu.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

- praktických činností s mapou a glóbusom,
- čítania obsahu mapy a práca s obrysovou mapou Ázie a Afriky,
- ochrany prírody a prírodných pamiatok,
- tvorby obrazových materiálov, projektov a prezentácií.

h) občianska náuka

Vo vyučovacom predmete občianska náuka sa zvyšuje v učebných plánoch v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu týždenne. Rozširuje sa jeho výučba od 5. ročníka.

(v 5. ročníku – 1 hodina týždenne – navýšené z počtu disponibilných hodín).

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre občiansku náuku.

Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti:

Cieľom školského vzdelávacieho programu je efektívnejšie vzdelávanie zavádzaním nových, alternatívnych foriem výučby – interaktívne, zážitkové učenie, projektové vyučovanie, s dôrazom na vedomosti a zručnosti žiakov ako aj na rozvoj pamäte a výchovnej zložky vzdelávania. Škola poskytne žiakom nielen kvalitné vzdelávanie, ale aj bohatú záujmovú činnosť, ktorej cieľom je naučiť žiakov účelne a zmysluplne využívať voľný čas. Jedným z cieľov školy je dosiahnuť väčšiu zainteresovanosť a angažovanosť rodičov a ich zvýšený záujem o dianie v škole. Sme si vedomí toho, že ak má byť škola úspešná, musia sa rodičia stať prirodzenými a potrebnými partnermi školy, ktorých názory, pripomienky a požiadavky budú rešpektované.

Poznámky k učebným plánom

a) Maximálny počet vyučovacích hodín v týždni pre žiakov:

- 1. ročníka je 22 hodín,
- 2. ročníka je 23 hodín,
- 3. ročníka je 25 hodín,
- 4. ročníka je 26 hodín.

- 5. ročníka je 27 hodín,
- 6. ročníka je 29 hodín,
- 7. ročníka je 30 hodín,
- 8. ročníka je 30 hodín,
- 9. ročníka je 30 hodín.

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- b) Vyučovacia hodina trvá 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu.
- c) Prvý cudzí jazyk – anglický jazyk sa vyučuje ako povinný vyučovací predmet od prvého po deviaty ročník.
- d) Z rámca voliteľných hodín bude škola ponúkať žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk od školského roka 2017/18 jeden z jazykov: španielsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk podľa záujmu žiakov, a to 2 vyučovacie hodiny týždenne.
- e) Trieda sa môže deliť v každom predmete na skupiny v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení neskorších predpisov.
- f) Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk, informatika, svet práce a technika sa triedy delia na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
- i) Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. (Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov.) Ak si žiak vyberie predmet etická, alebo náboženská výchova, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka.
- j) Telesná výchova v 1. – 4. ročníku sa vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25.
Telesná výchova v 5. – 9. ročníku sa vyučuje v skupinách chlapcov a v skupinách dievčat toho istého ročníka. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, sú do skupín spájaní aj žiaci rozličných ročníkov.
- k) Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti (5. až 7. ročník).
- l) Pri prestupe žiaka škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojim vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
- m) Podľa tohto učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie.
- n) Vyučovací predmet „Rozvíjanie špecifických funkcií“ je určený pre žiakov 1. stupňa so zdravotným znevýhodnením (s NKS, s vývinovými poruchami učenia, poruchami pozornosti, poruchami správania a žiakov chorých a zdravotne oslabených od 1. po 4. ročník ZŠ). Vyučuje sa 1 hodina týždenne v alternatíve so slovenským jazykom a literatúrou (čítanie).

Čitateľská gramotnosť

Čitateľskú gramotnosť charakterizuje schopnosť spracovať textové informácie.

V jednotlivých ročníkoch budeme rozvíjať:

- a) čitateľské návyky
- b) čitateľské postoje
- c) hlbšie porozumenie prečítaného textu
- d) schopnosť použiť získané informácie v rôznych učebných a životných situáciách.

Kľúčové kompetencie, ktoré budeme rozvíjať v rámci profilu absolventa primárneho stupňa a nižšieho stredného stupňa v oblasti čitateľskej, pisateľskej, prírodovednej a kultúrnej:

- a) sociálne komunikačné kompetencie – schopnosť funkčne používať jazyk v rozličných komunikačných situáciách – porozumenie textu, zažiť, interpretovať, hodnotiť text, mentálne spracovanie informácií, vytváranie poznatkových schém,
- b) kompetencie v oblasti učiť sa, ako sa učiť – osvojiť si základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov, osvojiť si základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov, osvojiť si zručnosť vyberať a hodnotiť získané informácie, spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach.

Na to, aby sa žiaci neučili len texty naspamäť, ale aby im aj porozumeli, je nevyhnutné žiakov viesť k rôznym stratégiám, technikám učenia sa, ktoré vedú k trvalejšiemu osvojeniu si informácií. Porozumenie textu je proces, ktorý si vyžaduje nielen žiakove schopnosti, ako vie čítať plynule, rýchlo, bez chybovosti, ale vyžaduje si aj zapájanie myšlienkových postupov, ktoré je nutné rozvíjať a stimulovať.

Porozumenie textu zahŕňa:

- a) spracovanie informácií
- b) zapamätanie si informácií
- c) integrovanie informácií,
- d) hodnotenie
- e) využívanie v reálnych životných situáciách.

Vzdelávacie ciele čitateľskej gramotnosti:

1.-4. ročník

- Posilniť postavenie predmetu SJJ, pretože ovládanie štátneho jazyka je predpokladom na zvládnutie ostatných predmetov.
- Viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti v rámci Európy a sveta, ale i jednotlivých sociálnych prostredí.
- Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre organizovaním súťaží v čitateľských zručnostiach a otvorením Školskej knižnice na čítanie.
- Dôraz klásť na jazykový prejav, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť prezentovať sa a argumentovať.
- Orientovať sa v mape, vedieť z nej čítať s porozumením, rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žiak žije, získavať zaujímavé informácie, triediť ich a využívať.
- Na hodinách povinného cudzieho jazyka /ANJ/ využívať inovatívne formy a metódy vyučovania, hru ako motivačnú didaktickú metódu a tvorivé zážitkové metódy.
- Eliminovať memorovanie, sústrediť sa na vyučovanie, založené na tréningu a rozvoji jazykových kompetencií s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka a jeho schopnosti a druh inteligencie.

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- Školskú knižnicu využívať vo výchovno-vzdelávacom procese ale i v mimo vyučovacích aktivitách.

Viesť žiakov k čítaniu literárneho i náučného textu s porozumením:

- Rozvíjať rečové zručnosti žiakov v ústnej i písomnej forme.
- Zapájať žiakov do literárnych súťaží.
- Dbáť na dôsledné osvojenie pravopisu.
- Zlepšovať grafický prejav žiakov.
- Zostaviť osnovu prečítaného textu.
- Určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu.
- Prerozprávať obsah prečítaného textu.
- Vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu.
- Hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah.

ŠKD

- Rozvíjať komunikačné kompetencie a čitateľskú gramotnosť detí ako predpokladu ďalšieho úspešného vzdelávania.
- Formovať kladný vzťah ku knihe a literatúre.
- Organizovať populudňajšie čitateľské aktivity v ŠKD.
- Využívať knižnično-informačné služby a podujatia knižníc.

Vzdelávacie ciele čitateľskej gramotnosti sú konkretizované v cieľoch príslušných predmetov.
5. – 9. ročník

Slovenský jazyk a literatúra

- Zamerať sa na čitateľskú gramotnosť na hodinách slovenského jazyka a literatúry.
- Využívať úlohy zamerané na všetky tri procesy porozumenia (explicitné, implicitné, hodnotiace).
- Začleniť do vyučovacieho procesu nové čitateľské stratégie.
- Na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti využívať uvoľnené úlohy PISA.
- Formovať kladný vzťah detí a žiakov ku knihe a literatúre, organizovať súťaže v čitateľských zručnostiach a populudňajšie čitateľské aktivity v školskej knižnici.
- Klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, tvorbu projektov a ich prezentáciu.
- Rozvíjať analytické, interpretačné a kreatívne zručnosti žiakov.
- Využívaním vhodných metód a foriem snažiť sa o aktivizáciu všetkých žiakov.
- Nezabúdať na didaktické hry, jazykové rozcvičky, súťaže.
- Čitateľskú aktivitu žiakov usmerňovať besedami o knihách, čitateľskými okienkami a návštevami knižnice.
- Systematickou prípravou na súťaže, kvízy rozvíjať starostlivosť o talentovaných žiakov. Pripraviť žiakov 9. roč. na Testovanie 2017 a na prijímacie pohovory na SŠ.
- Zavádzať moderné informačné technológie do vyučovania.
- Učivo vhodne aktualizovať, zamerať sa na regionálne prvky.

Dejepis

- Na vyučovaní dejepisu vytvárať a formovať kritické historické vedomie žiakov tak, aby mohli pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania všetkých národov.

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- Historické fakty o čase, priestore, udalostiach, osobnostiach, dejoch a javoch podávať žiakom vo vzájomných súvislostiach.
- Využívať rôzne druhy historických prameňov, z ktorých žiak získava informácie /historické mapy, čítanky, fotografie, filmy, výstavy a pod/.
- Naučiť žiakov čítať obrázky, pracovať s časovou priamkou a historickou mapou.
- Zavádzať moderné informačné technológie do vyučovania.
- Učivo vhodne aktualizovať, zamerať sa na regionálne prvky.
- Systematickou prípravou na súťaže, kvízy rozvíjať starostlivosť o talentovaných žiakov.

Cudzie jazyky (anglický jazyk, ruský jazyk, nemecký jazyk, španielsky jazyk)

- Hodnotenie úrovne rozvoja čitateľskej gramotnosti vo všetkých cudzích jazykoch.
- Pracovať s nadanými a talentovanými žiakmi - príprava na školské kolá olympiády a zúčastňovať sa vyšších kôl týchto súťaží.
- Zefektívňovať formy práce so slaboprospeievajúcimi žiakmi a so žiakmi so ŠVVP.
- Zapájať žiakov do tvorivých aktivít v rámci Európskeho dňa jazykov a podporovať tak jazykovú zdatnosť a záujem o vzdelávanie v oblasti jazykov a poznávania reálií a kultúrnej rozmanitosti Európy. Cieľom Európskeho dňa jazykov je upozorniť na dôležitosť učenia sa jazykov, podporiť rozvoj viacjazyčnosti, jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, interkultúrneho porozumenia i celoživotného vzdelávania.
- Pri vyučovaní cudzieho jazyka uplatňovať inovatívne metódy a formy výučby, ktoré u žiakov rozvíjajú samostatnosť a tvorivý prístup k práci, ako sú napr. projektové vyučovanie, obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie (CLIL), kaskádová metóda učenia sa a vyučovania, metóda učenia sa na stanovištiach, hru ako motivačnú didaktickú metódu, tvorivé zážitkové metódy, inscenačné metódy, rolové úlohy vyplývajúce zo zážitkových možností žiakov, riadenú a voľnú diskusiu, riešenie problémových úloh a audio-/video-prezentácie riešenia úloh.

Pre rozvoj čitateľskej gramotnosti pracovať so žiakmi v oblasti:

- vyhľadávania konkrétnych informácií v texte,
- schopnosti porozumieť hlavnej myšlienke prečítaného textu,
- správnej výslovnosti a uplatňovaní prozodických vlastností rečí,
- schopnosti vekuprimerane zreprodukovať text,
- práce so slovníkmi a inými doplnkovými materiálmi.

Rozvíjať čitateľskú gramotnosť a v rámci nej rozvíjať motiváciu čítania a čitateľskej recepcie a percepcie textu.

Matematika

- Rozvíjať v edukačnom procese všetky úrovne čitateľskej gramotnosti nie iba intuitívne a spontánne, ale racionálne a intencionálne.
- Rozvíjať predovšetkým schopnosť žiakov porozumieť akémukoľvek textu, respektíve vyhľadať si potrebné informácie.
- Zvyšovať úroveň čitateľskej a matematickej gramotnosti prostredníctvom úloh z bežného života, ktoré svojou tematikou mapujú obsah vzdelávania ŠVP.
- Využívať témy a oblasti, ktorých zvládnutie a pochopenie predpokladá určitý stupeň kompetencií.
- Rozvíjať rôznymi úlohami zvládnutie istých myšlienkových operácií.
- Zaraďovať do vyučovacích hodín spoločné vyhodnotenie s argumentáciou a zdôvodnením správnosti/ nesprávnosti riešenia.

- Vo väčšej miere sa na hodinách matematiky venovať riešeniu úloh vychádzajúcich z kontextu reálneho života, oveľa výraznejšie využívať aktivizujúce vyučovacie metódy a metódy podporované IKT.

Geografia, biológia

- Vo výchono-vzdelávacom procese využívať odbornú literatúru, detskú literatúru, učebnice, učebné pomôcky, didaktickú techniku a IKT.
- Formovať kladný vzťah žiakov k literatúre v zmysle rozvoja čitateľskej gramotnosti.
- V príprave na vyučovanie, počas vyučovacích hodín využívať školskú knižnicu.
- Vypracovať metodický materiál so zoznam vhodnej literatúry, webstránok, učebnými pomôckami.
- Rôznym spôsobom vzdelávania (samovzdelávaním, interným školským vzdelávaním, kontinuálnym vzdelávaním) doplniť znalosti o čitateľskej gramotnosti a jej zavádzaní do výchovno-vzdelávacieho procesu.

Výchovné predmety

- Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre.
- Využívať motivačné a náučné texty.
- Porozumieť písanému textu, premýšľať o ňom, vedieť argumentovať.
- Dbieť na osvojenie trvalých vedomostí žiakov.
- Rozvíjať logické myslenie žiakov.
- Viest žiakov k samostatnosti a využívaniu poznatkov v praxi.
- Formovať kladný vzťah k vzdelaniu.
- Klásť dôraz na prácu s informáciami, tvorbu projektov a ich prezentovanie.
- Venovať pozornosť rozvoju talentovaných žiakov zapájaním do súťaží, olympiád, projektov a rozvoju prezentačných zručností.
- Pôsobiť na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, slaboprospeievajúcich žiakov a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, rešpektovať ich obmedzenia a voliť účinné metódy a formy práce, aby sa zvýšil ich záujem o prácu v škole.
- Rozvíjať osobnosť žiakov aj prostredníctvom záujmových útvarov, aby sa budúci absolvent uplatnil na trhu práce.

Chémia

- Porozumieť odborným textom na primeranej úrovni.
- Vedieť aplikovať získané poznatky na riešenie konkrétnych úloh.
- V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.

Fyzika

- Vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rôznych vedeckých a technologických informačných zdrojov.
- Využívať informácie na riešenie problémov a efektívne rozhodnutia.
- V rozličných činnostiach vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov a ich kriticky zhodnotiť z hľadiska správnosti, presnosti a spoľahlivosti. Jednotlivé konkrétne úlohy sú rozpracované v pláne práce školy na príslušný školský rok.

Finančná gramotnosť

V súlade s odporúčaním, MŠVVa Š SR v rámci učebných osnov jednotlivých všeobecno vzdelávacích predmetov sa bude implementovať Národný štandard finančnej gramotnosti .

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť si celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Témy na osvojenie si kompetencií v oblasti finančnej gramotnosti budú zakomponované do jednotlivých predmetov.

Téma : Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia :

- posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovanie, stanovenie životných priorít a východísk

Výstupy :

- vzťah medzi trvalými životnými hodnotami a uspokojovaním životných potrieb, funkcia peňazí ako prostriedok na zabezpečenie životných potrieb,
- ľudská práca a jej dôležitosť, hodnota vecí ako výsledok práce,
- pojmy bohatstvo a chudoba vo vzťahu k peniazom,
- vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny,
- finančné vyjadrenie hodnoty vecí,
- nákupné rozhodnutia a vplyv reklamy na nákupné rozhodnutia.

Téma : Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia :

- používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách

Výstupy :

- prínosy pri finančnej zodpovednosti a straty spôsobené finančnou nezodpovednosťou,
- analýza a vyhodnotenie reklamných tvrdení,
- internetové a tlačové zdroje informácií o produktoch – slabé a silné stránky,
- ochrana osobných údajov jednotlivca a dôsledky ich zneužitia,
- osobné finančné ciele podľa priority, stanovenie strednodobého cieľa,
- rozdiel medzi hodnotami a postojmi k peniazom u rovesníkov,
- zhodnotenie výsledkov finančného rozhodnutia, zákon a o ochrane spotrebiteľa a orgán na ochranu spotrebiteľa v regióne,
- riešenie reklamácie.

Téma : Zabezpečenie peňazí pre uspokojenie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia:

- porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny,
- vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Výstupy :

- vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,
- základné súvislosti zabezpečenia životných potrieb jednotlivca a rodiny,
- záujmy , poznatky a schopnosti jednotlivca a ich vplyv na výber povolania,
- zdroje iných príjmov než mzda (dar, provízia, zisk),

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- spôsob zabezpečenia peňazí vo vlastnej rodine,
- úspešnosť v ekonomickej oblasti,
- vzťah morálka a peniaze.

Téma : Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia :

- organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti

Výstupy :

- denník osobných príjmov a výdavkov,
- prvky osobného rozpočtu – príjmy, výdavky, úspory,
- kartotéka informácií o produktoch v domácnosti,
- miestne finančné inštitúcie a rozdiely medzi nimi,
- platobné metódy ich výhody a nevýhody,
- šeky, debetné karty a kreditné karty,
- daň z pridanej hodnoty na doklade o zaplatení nákupu,
- darcovstvo, filantropia a osobný rozpočet,
- závet a jeho zákonitosti.

Téma : Úver a dlh

Celková kompetencia:

- udržiavanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Výstupy:

- požičiavanie peňazí finančnými inštitúciami, nákup na úver,
- úverová história,
- legálne a nelegálne postupy pri vymáhaní dlhov,
- ochranné prvky pri spotrebiteľských úveroch.

Téma : Sporenie a investovanie

Celková kompetencia:

- aplikácia rôznych investičných stratégií , ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Výstupy :

- vplyv sporenia na finančnú prosperitu,
- vzťah medzi sporením a investovaním,
- pozitívne a negatívne stránky sporenia , význam „ núdzového fondu“,
- hodnota peňazí , rast hodnoty investícií,
- zdroje investičných informácií – prospekty cenných papierov, on – line zdroje, finančné
- publikácie,
- dôchodkové programy a investičné sociálne programy,
- ochrana vkladov.

Téma : Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia :

- používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Výstupy :

- vzťah medzi rizikom a poistením, príklady rizík,
- vplyv ekonomickej krízy na jednotlivca a rodiny,
- životné cykly rodiny a jej zabezpečenie prostredníctvom úspor, verejného poistenia a životného poistenia,

Základná škola Adely Ostrolúckej Budča, Ulica školská 341, 962 33 Budča

- zdravotné, sociálne, nemocenské, dôchodkové úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti,
- poistenie majetku osôb, zodpovednosti za škody , úrazové a životné poistenie.

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim. Implementáciu finančnej gramotnosti je možné realizovať ako blokové vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov.

Na druhom stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je vhodné nájsť spoločné témy viacerých predmetov a na nich ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti.

Ťažisko finančného vzdelávania je v trojici predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove.

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy.

Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni sa bude realizovať na základe „METODIKY PRE ZAPRACOVANIE TÉM FINANČNEJ GRAMOTNOSTI do ŠkVP.